

TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.
2015 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
RAPORU 2015

RAPOR HAKKINDA

Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. (“Şişecam Topluluğu”, “Topluluk” veya “Şişecam”) bu üçüncü sürdürülebilirlik raporuyla 1 Ocak 2015 – 31 Aralık 2015 dönemini kapsayan sürdürülebilirlik performansını, GRI G4 Sürdürülebilirlik Raporlaması Kılavuzları’nın “temel” uyumluluk seçeneğine göre hazırlayarak paydaşlarına sunmaktadır.

Rapordaki ekonomik göstergeler, Şişecam’ın Türkiye ve yurtdışındaki faaliyetlerine ilişkin olup, çevresel ve sosyal etkilerine ilişkin diğer bütün göstergeler Türkiye içindeki faaliyetlerini kapsamaktadır. Şişecam, gelecek raporlama dönemlerinde sürdürülebilirlik raporlamasının kapsamını genişleterek yurtdışı işletmeleri de kapsama dahil etmeyi hedeflemektedir.

Paydaş geri bildirimleri hem faaliyetlerimizi hem de raporlama sürecimizi iyileştirme açısından bizler için çok önemlidir. Paydaşlarımızdan gelen tüm görüş ve öneriler yakından incelenmekte ve faaliyetlerimizi iyileştirmek için kullanılmaktadır.

Paydaşlarımızın rapora yönelik görüş, öneri ve şikayetleri için temasa geçebilecekleri kişi:

Dilek Bolcan

Çevre Yönetimi Müdürü

Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik Başkanlığı

dbolcan@sisecam.com

+90 850 206 3968

İÇİNDEKİLER

	RAPOR HAKKINDA	02
	YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI	04
	ŞİŞECAM GENEL MÜDÜRÜ'NÜN MESAJI	06
	ŞİŞECAM HAKKINDA	08
15	ŞİŞECAM'DA YÖNETİŞİM	
	KURUMSAL YÖNETİM	16
	RİSK YÖNETİMİ VE İÇ DENETİM	17
	İŞ ETİĞİ	18
	YOLSUZLUKLA MÜCADELE	18
	SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİMİ	19
	PAYDAŞ KATILIMI	22
25	DEĞER ZİNCİRİ	
	TEDARİK ZİNCİRİ YÖNETİMİ	27
	ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE ÜRÜN SORUMLULUĞU	29
	ÜRÜN BİLGİLENDİRMELERİ	31
	MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ	32
	MÜŞTERİ BİLGİ GİZLİLİĞİ	32
	BİLGİ GÜVENLİĞİ	32
	ARAŞTIRMA VE TEKNOLOJİK GELİŞTİRME FAALİYETLERİ	33
35	ÇALIŞMA HAYATI	
	İŞ HAYATINDA EŞİTLİK VE ADİL ÇALIŞMA KOŞULLARI	37
	ÇALIŞAN GELİŞİMİ	38
	ÇALIŞAN HAKLARI	40
	ÇALIŞAN KATILIMI	42
	İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	43
47	ÇEVRE	
	ENERJİ VE EMİSYON YÖNETİMİ	50
	KAYNAKLARIN VERİMLİ KULLANIMI	54
	ÇEVRECİ ÜRÜNLER	55
57	TOPLUMSAL GELİŞİME KATKI	

H. ERSİN ÖZİNCE

Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı

Karlılığımızı ve varlığımızı güvence altına almak, rekabet gücümüzü korumak ve faaliyetlerimizi daha da ileri taşımak amacıyla yapılandığımız iş yapış şekillerimizin en önemli belirleyicilerinden biri sürdürülebilirlik yaklaşımımızdır.

Değerli Paydaşlarımız,

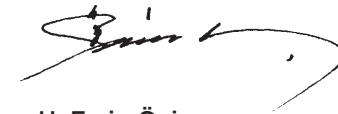
80 yıllık geçmişinin kendisine kazandırdığı bilgi birikimini ve deneyimleri, çağdaş üretim teknolojileri ve yönetim modelleriyle birleştirerek sürekli kendini geliştiren, öğrenen ve öğrendiklerini değere dönüştüren Şişecam Topluluğu, küresel coğrafyada geniş bir paydaş kitlesi ile işbirliği, etkileşim ve iletişim içinde faaliyetlerine devam etmektedir.

Karlılığımızı ve varlığımızı güvence altına almak, rekabet gücümüzü korumak ve faaliyetlerimizi daha da ileri taşımak amacıyla yapılandırdığımız iş yapış şekillerimizin en önemli belirleyicilerinden biri sürdürülebilirlik yaklaşımımızdır.

Küresel cam endüstrisinde ilk üç şirketten biri olma hedefimizi doğrudan destekleyen bu yaklaşım kapsamındaki uygulamalarımızla, enerjinin ve doğal kaynakların etkin yönetilmesi, verimliliğin artırılması, sera gazı emisyonlarının azaltılması, yurtiçi ve yurtdışındaki tüm faaliyet noktalarında uluslararası standartların ve en iyi uygulamaların takip edilmesi, çalışanlarımızın güvenliğinin ve müşterilerimizin memnuniyetinin sağlanması da dahil olmak üzere sürdürülebilirlik alanında yüksek önceliğe sahip unsurlarla ilişkili bütün faaliyetler titizlikle ele alınmaktadır. Bu yöndeki çabalarımız kesintisiz sürdürülmekte, güçlü kurumsal yönetim yapımız modern uygulama ve sistemlerle desteklenmekte, faaliyetlerimiz iş etiği ilkelerimiz ışığında ve yasal gerekliliklerin ötesinde gerçekleştirilmektedir.

Bir dünya şirketi olarak geleceğe yönelik vizyonumuzda ilerlerken, finansal olduğu kadar çevresel ve sosyal alanlarda da taşıdığımız sorumluluk, bu doğrultudaki çalışmalarımızı yeni hedefler ve projelerle geliştirmemizi sağlamakta, sürdürülebilirlik performansımızı daha da yükseltmemiz için bizi güçlendirmektedir.

Sürdürülebilirlik kapsamındaki çabalarımızı ve performansımızı şeffaf bir şekilde paydaşlarımıza aktarmanın gereğinden yola çıkarak hazırladığımız bu Rapor aracılığıyla, ülkemizin ve dünyanın en saygın kurumlarından biri olmayı sürdürmemizi sağlayan bütün paydaşlarımıza en içten teşekkürlerimi sunarım.

H. Ersin Özince
Yönetim Kurulu Başkanı

PROF. DR. AHMET KIRMAN

Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Genel Müdür

Şişecam Topluluğu olarak benimsediğimiz değerler bireye ve çevreye duyarlı bir yaklaşımla tüm paydaşlarına değer katmak, yaşamı kolaylaştıran ürün ve hizmetlerle geleceğe yön vermek ve yarattığı zenginliği paylaşmaktır.

Şişecam Genel Müdürü'nün Mesajı

Değerli Paydaşlarımız,

Şeffaflık ve hesap verebilirlik anlayışımızın önemli bir göstergesi olarak bu yıl üçüncüsünü hazırladığımız Sürdürülebilirlik Raporumuzu sizlerle paylaşırken, Şişecam Topluluğu bünyesindeki bütün şirketlerin 2015 yılı performanslarının konsolide olarak sunulduğu bu raporla eş zamanlı olarak ayrıca, Şişecam Düzcam, Şişecam Cam Ambalaj, Paşabahçe ve Şişecam Kimyasallar bünyesindeki Soda Sanayi A.Ş.'nin Sürdürülebilirlik Raporlarını da yayınladığımızı ve bütün raporları Küresel Raporlama Girişimi'nin uluslararası boyutta kabul görmüş Sürdürülebilirlik Raporlaması Kılavuzları (GRI G4)'na göre hazırladığımızı bildirmekten mutluluk duymaktayım.

Türkiye Cumhuriyeti'nin yarattığı en köklü ve büyük kurumlardan biri olan Topluluğumuzun sorumlu büyüme stratejisini şekillendiren ve iş stratejilerimizin önemli bir parçasını oluşturan "sürdürülebilirlik", küresel cam endüstrisinin ilk üçü arasında yer alma hedefimiz doğrultusundaki kararlı yürüyüşümüzü destekleyen unsurların başında gelmektedir. Hedefimize doğru iddialı ve istikrarlı bir şekilde ilerlerken yürüttüğümüz bütün çalışmalarda titizlikle üzerinde durduğumuz çevre koruma, operasyonel verimlilik ve sürekli gelişim konularındaki yükselen performansımız, finansal başarımızın yanı sıra rekabet ortamındaki gücümüzü sürdürülebilir kılmaktadır.

Bir dünya şirketi olarak Şişecam, faaliyet gösterdiği sektörlerdeki konumunu güçlendirmeye devam etmektedir.

Pazarın lider küresel oyuncularından biri olan Şişecam Topluluğu, 2015 yılında, iş hayatında ve pazarlarda etkin olan belirsizlik ve istikrarsızlık ortamına rağmen, stratejik öngörüler, önlemler ve esnek yönetim yapısı sayesinde bütün olumsuzluklardan asgari seviyede etkilenmiştir.

Topluluğumuzda 2015 yılında 4,2 milyon tonluk cam

üretimi yapılmış, konsolide net satışlarımız 7,4 milyar TL olarak gerçekleşirken ciromuzun %51'i uluslararası satışlardan gelmiştir. 2,2 milyon tonluk soda ve 3,6 milyon tonluk endüstriyel hammadde üretimi gerçekleştirilmiş, soda satış gelirlerinde TL bazında bir önceki yıla göre %16 oranında artış sağlanmıştır. 2015 yılında gerçekleştirdiğimiz 1.1 milyar TL yatırım harcaması doğrultusunda artan kapasite kullanım oranlarımızla birlikte karlılık seviyelerimizdeki yükseliş 2015'te de devam etmiş, konsolide FAVÖK marjımız geçen yıla göre 4 puan artış göstererek %24 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Maliyetlerin etkin bir şekilde yönetilmesi çabamızda, enerji tasarruf projeleri önemli bir yere sahiptir.

Operasyonlarımızın sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla maliyetlerimizin etkin bir şekilde yönetilmesine ilişkin hedefimiz kapsamında, faaliyet gösterdiğimiz sanayinin en önemli girdilerinden biri olan enerjinin daha verimli bir şekilde kullanılması Topluluğumuzun öncelikli konularındandır. Enerji verimliliği çalışmalarına verdiğimiz önem sonucu elde ettiğimiz kazanımlar, iş dünyasının ortak sorumluluğunun bulunduğu iklim değişikliği ile mücadele konusunda da katkı sağlamaktadır. Operasyonlarımız bu konuda üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle sürdürülmektedir. Bu kapsamda, toplam enerji tüketimimiz bir önceki raporlama dönemine göre %4,7 oranında azalmış, enerji tasarrufu projeleriyle toplam 7,7 milyon kWh elektrik ve 3,3 milyon Sm³ doğalgaz tasarrufu sağlanmış, 10.000 tCO₂'in salımı önlenmiştir.

Küresel çapta rekabet edebilirliğimizin önemli unsurlarından biri Araştırma ve Teknolojik Geliştirme konusunda sağladığımız ilerlemelerdir.

Artan ve değişen müşteri beklentilerine karşılık verirken çevre dostu rekabet gücü yüksek inovatif

ürünleri hayata geçirmek için araştırma ve teknolojik geliştirme faaliyetlerimiz 2015 yılında da hız kesmeden sürdürülmüştür. Hammaddeden nihai ürüne kadar üretim süreçlerinin her aşamasında gerçekleştirdiğimiz ArTeGe faaliyetlerimizle, ileri teknolojiyle üretilmiş yeni ürünlerin yanı sıra maliyet düşürücü yeniliklere ve verimlilik artırıcı ürünlere ilişkin yatırım planlarımızın oluşturulması ve rekabet gücümüzün artırılması hedeflenmektedir. Tüm yatırımlarımız ve gerçekleştirilen projelerin önemli karşılıklarından biri, Bilim ve Teknoloji Merkezimizin T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından “Cam ve Cam Ürünleri” ve “İşbirliği ve Etkileşim” alanlarında 201 merkez arasından “En İyi ArGe Merkezi” olarak seçilmesi olmuştur.

Toplumsal gelişime katkı konusuna verdiğimiz önem, çevre, eğitim, kültür ve spor alanlarında hayata geçirdiğimiz projelere yansımaktadır.

Camın en sürdürülebilir ambalaj malzemesi olmasından hareketle, 2011 yılında başlattığımız, Türkiye'nin en kapsamlı sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk projelerinden biri olan “Cam Yeniden Cam” projesi devam etmektedir. Proje kapsamında bugüne kadar 203 bin ilköğretim öğrencisine cam geri dönüşümü konusunda eğitim verilmiş, ilçe belediyeleri ile yapılan işbirlikleri kapsamında yaklaşık 13 bin cam kumbarası hibe edilmiş, böylece 2 milyar adedi aşan cam şişenin çöpe atılması önlenmiştir. Enerji tüketiminde büyük tasarruf sağlayan cam kırığını hammadde olarak kullanma hedefimizde büyük ilerleme sağlanarak, 2011 yılındaki %8'lik oran 2015'te %19'a yükseltilmiştir.

2007 yılından bu yana sürdürülen “Kazanlı Deniz Kaplumbağaları Projesi” kapsamında, nesli tehlikede olan “Caretta Caretta” ve “Chelonia Mydas” kaplumbağalarının yuva alanlarının korunması sağlanmaktadır. Yürütülen bilinçlendirme çalışmaları

yoluyla bölge halkının konuyla ilgili bilgilendirilmesi ve nesli tehlike altında olan deniz kaplumbağalarının ekoturizm yoluyla bölgedeki sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yaşama yarar sağlaması amaçlanmaktadır.

İçinde bulunduğu sanayi yarışına ilişkin sorumluluklarının yanı sıra cam alanındaki kültür mirasımızı yaşatmanın sorumluluğunu da taşıyan Şişecam, Serçe Limanı Cam Batığı Belgeseli, Eski Cam Eserler Koleksiyonu ve Tarih-Kültür-Cam temalı ürün portföyü ile bu alandaki önemli çalışmalara imza atmaktadır.

Yelken, kürek, kano dallarında genç sporculara ve sporcu adaylarına hizmet veren, milli sporcular yetiştiren Şişecam Çayırova Spor Kulübü, sporcularının sağladıkları başarılar gurur kaynağımız olmaya devam etmektedir.

Elde ettiğimiz üstün başarıların ve küresel alandaki rekabet gücümüzün en önemli belirleyicilerinden biri üretken ve yetenekli iş gücümüzdür.

Şişecam Topluluğu, çalışmalarını sürdürülebilir başarı için yenilikçi, birlikte öğrenen ve küresel ölçekte değer yaratan insan gücünü kuruma kazandırma ve elde tutma hedefiyle devam ettirmektedir. Çalışanlarımızın emniyetli ve refah içerisinde çalışabildiği bir işyerinin devamlılığını sağlamak önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda insan kaynakları yönetimimizi geliştirmenin yanı sıra İş Sağlığı ve Güvenliği bilincinin yaygınlaştırılması ve sağlamaştırılması amacıyla hayata geçirdiğimiz çeşitli uygulamalar sürekliliğini korumaktadır.

Sürdürülebilirlik yaklaşımımız ürettiğimiz değeri kalıcı kılmaktadır.

Şişecam Topluluğu olarak, kurumsal bir yaklaşımla ve stratejik bir plan dahilinde yürüttüğümüz çalışmalarımız, sahip olduğumuz bilgi birikimini ve kaynakları en verimli şekilde kullanarak operasyonel mükemmelliğe ulaşmak ve sektördeki konumumuzu güçlendirmek amaçlarıyla bütün hızıyla devam edecektir.

Bir dünya şirketi olarak yarattığımız değeri bugünkü seviyesine taşımamızda ve küresel rekabette hedeflediğimiz noktalara ulaşmamızda katkıları olan tüm paydaşlarımıza teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Ahmet Kirman
Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Genel Müdür

ŞİŞECAM HAKKINDA

Şişecam Topluluğu, düzcam, cam ev eşyası, cam ambalaj ve kimyasallar ana işkollarında uluslararası çapta faaliyet gösteren bir sanayi topluluğudur. 13 ülkedeki üretimini 21.000'i aşan çalışanıyla sürdüren Şişecam Topluluğu, satışlarının yarısını yurt dışına yapmakta ve ürünlerini dünyada 150'ye yakın ülkeye ihraç etmektedir.

Topluluk, Türkiye'deki düzcam, cam ev eşyası, cam ambalaj ve cam elyafı gibi camın tüm alanları ile soda ve krom bileşiklerini kapsayan işkollarında lider konumda olup, endüstriyel hammadde iş kolunda ülkenin önde gelen kuruluşlarından biridir.

Atatürk'ün direktifleriyle 1935 yılında Türkiye İş Bankası tarafından kurulan Şişecam, 80 yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en köklü sanayi kuruluşlarından biri olmanın yanı sıra ihtisaslaşma derecesi ve rekabet gücü yüksek faaliyetleriyle dünyanın en seçkin üreticileri arasında yer almaktadır.

Vizyon

"Camda ve faaliyet alanlarında öncü bir geleceğe oynarken iş ortaklarıyla yaratıcı çözümler üreten, teknoloji ve markalarıyla fark yaratan, bireye ve çevreye saygılı bir dünya şirketi olmak"

Misyon

"Kaliteli ve konfor yaratan ürünleriyle yaşama değer katan; insana, doğaya, yasaya saygılı bir şirket olmak"

ŞİŞECAM DEĞERLERİ

GELENEKLERİMİZDEN GÜÇ ALIR, BİRBİRİMİZİ DESTEKLERİZ

- Deneyimlerimizden ve birikimimizden aldığımız güç ile geleceğimizi yaratacak ve bizi başarıya götürecek değişimleri başlatırız.
- Kurumsal sahiplenme duygumuz ile hedeflerimize ve iş sonuçlarına bağlılık göstererek saygınlık kazanırız.
- Kurumsal hafızaya sahibiz ve bunu yeni nesle aktarmayı görev biliriz.

BİRLİKTE GELİŞİR VE GELİŞTİRİRİZ

- Birbirimizin gelişimi için, birbirimizi cesaretlendiririz.
- Bizi vizyonumuza yaklaştıran değişimlere her zaman açığız, bu yolda birbirimizi ve tüm paydaşlarımızı geliştirip büyötmek için çaba sarf ederiz.
- Yaratıcılığı ve yenilikçiliği bir gelişim aracı olarak görür ve birbirimize ilham veririz.

ADİL VE ŞEFFAF BİR YÖNETİM ANLAYIŞI SERGİLERİZ

- Farklı ülkelerden ve farklı kültürlerden çalışanları aramıza katarız; biliriz ki bu kişiler ile çalışmak bize renk ve değer katar.
- Özgür tartışma ortamları içinde farklı düşüncelerimizi ifade ederiz.
- Farklı iş ailelerinin bir ekip olarak birlikte çalışmalarına ve birbirlerinden öğrenmelerine ve gelişmelerine olanak sağlayarak, yarattığımız değeri birlikte yaşatırız.

ÇEVREMİZE DUYARLIYIZ

- Hissedarlarımızın ve iş ortaklarımızın büyüme ve karlılık beklentilerini karşılayacak şekilde kendimizi işimize adarız.
- Müşteri odaklıyız; müşterilerimizin öneri ve şikayetlerine hızlı yanıt verir, beklentileri ve ihtiyaçları doğrultusunda ürün ve hizmet kalitemizi geliştiririz.
- Çevremize ve doğaya karşı sorumluluk bilinci ile teknolojiyi yakından takip eder, doğru yatırımları yapar, yakın çevremizi de bu duyarlılıkla bilinçlendiririz.

FARKLILIKLARA SAYGI GÖSTERİRİZ

- Tüm paydaşlarımıza eşit mesafede durur, karşılıklı kazanımları objektif olarak değerlendiririz.
- Performansı eşit şartlar altında ölçer ve adil bir şekilde değerlendiririz.
- Tüm paydaşlarımızla kurduğumuz ilişkilerde tutarlıyız, tutamayacağımız sözleri vermeyiz.

ANA FAALİYET ALANLARI

Şişecam dört ana iş kolunda faaliyet göstermektedir. Faaliyet gösterilen bu dört ana iş kolu hakkında özet bilgiler şu şekildedir:

DÜZCAM

Şişecam Topluluğu'nda düzcam alanında faaliyet gösteren Şişecam Düzcam, üretim kapasitesi itibarıyla kendi sektöründe dünyada 5. ve Avrupa'da 2. sırada yer almaktadır. Faaliyetlerini mimari camlar (düzcam, buzlu cam, ayna, lamine cam ve kaplamalı cam); otomotiv camları, enkapsüle camlar ve diğer ulaşım araçları camları, güneş enerjisi camları, beyaz eşya camları olmak üzere 4 ana işkolunda sürdürmektedir.

9 farklı ülkedeki tesisleri, ortaklıkları ve genişleyen ürün yelpizesiyle inşaat, otomotiv, enerji ve beyaz eşya sektörlerine girdi veren Şişecam Düzcam, "güçlü markaları ile hızlı büyüyen ve yenilikçi çözümler sunan global bir düzcam üreticisi olma" vizyonu çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

ÜRETİM KAPASİTESİ
İTİBARIYLA KENDİ
SEKTÖRÜNDE DÜNYA'DA
5'İNCİ VE AVRUPA'DA
2'İNCİ SIRADA

CAM EV EŞYASI

Şişecam Topluluğu'nun kurduğu ilk şirket olan Paşabahçe, güçlü dağıtım kanalı yapısı, geniş ürün yelpazesi, alanında örnek teşkil eden üretim becerisi ve müşteri odaklı stratejik yaklaşımları ile bugün cam ev eşyası sektöründe dünyada 3., Avrupa'da ise 2. büyük kuruluştur.

Ev, ikram ve endüstri olmak üzere üç farklı kesime yönelik üretim, tasarım ve pazarlama faaliyetleri gerçekleştiren Paşabahçe, sahip olduğu geniş ürün yelpazesi ve üretim becerisi ile yüksek pazar potansiyeline sahip yeni coğrafyalarda etkinliğini ve Paşabahçe marka gücünü artırarak, yaşama değer katan ürünleri ile global olarak tanınan ve tercih edilen lider cam ev eşyası şirketi olmayı hedeflemektedir.

CAM EV EŞYASI
SEKTÖRÜNDE DÜNYADA
3'ÜNCÜ, AVRUPA'DA
İSE 2'İNCİ BÜYÜK
KURULUŞTUR.

Şişecam Topluluğu, bireye ve çevreye duyarlı bir yaklaşımla tüm paydaşlarına değer katmayı, yaşamı kolaylaştıran ürün ve hizmetlerle geleceğe yön vermeyi ve yarattığı zenginliği paylaşmayı ana hedefler olarak benimsemiştir. Küresel pazarda marka bilinirliği ve pazar payı istikrarlı bir şekilde artan Şişecam Topluluğu, kendi sektöründe dünyanın ilk üçü içinde yer almayı hedeflemektedir.

CAM AMBALAJ

Şişecam'ın cam ambalaj sektöründe faaliyet gösteren bağlı ortaklığı Anadolu Cam Sanayii A.Ş., gıda, içecek, ecza ve kozmetik sektörlerine çeşitli hacim ve renklerde tasarımlı cam ambalaj üretmektedir.

2015 yılsonu itibariyle toplam 2,3 milyon ton/yıl üretim kapasitesine sahip olan Şişecam Cam Ambalaj, Türkiye'nin en büyük, dünyanın ve Avrupa'nın ise dördüncü büyük cam ambalaj üreticisi konumundadır.

*DÜNYANIN VE AVRUPA'NIN
İSE 4'ÜNCÜ BÜYÜK CAM
AMBALAJ ÜRETİCİSİDİR.*

KİMYASALLAR

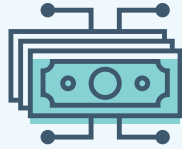
Çevre dostu teknolojiler ile müşterilerine global çözümler üreten Şişecam Kimyasallar, soda, krom kimyasalları, cam elyaf, endüstriyel hammadde, vitamin K3 türevleri ve sodyum metabisülfid alanlarında faaliyet göstermekte, camdan deterjana, kimya sanayinden, deri ve ilaç sanayine kadar 100'den fazla ürün çeşidine dünya standartlarında ana girdi sağlamaktadır. Şişecam Kimyasallar, soda üretiminde Avrupa'da 4. ve dünyada 10. sırada, sodyum bikromat ve bazik kromsülfat üretiminde dünyada ilk sırada, kromik asit üretiminde ise dünyada 4. sırada bulunmaktadır.

*ŞİŞECAM KİMYASALLAR,
SODA ÜRETİMİNDE
AVRUPA'DA 4'ÜNCÜ
VE DÜNYADA 10'UNCU
SIRADA*

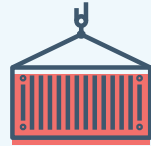
YARATILAN EKONOMİK DEĞER

150
Ülkeye Satış

1,3
Milyar Dolar
Uluslararası Satış

2,2
Milyon Ton
Soda Üretimi

3,6
Milyon Ton Endüstriyel
Hammadde Üretimi

4,2
Milyon Ton
Cam Üretimi

21.000
Kişiyi
İstihdam

ŞİŞECAM TOPLULUĞU'NUN TÜRKİYE'DEKİ BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÜRETİM TESİSLERİ

ŞİŞECAM DÜZCAM GRUBU

Trakya Cam San A.Ş.	Trakya Fabrikası
	Otocam Fabrikası
	Mersin Fabrikası
Trakya Yenişehir Cam San. A.Ş.	Yenişehir Fabrikası
Trakya Polatlı Cam Sanayii A.Ş.	Polatlı Fabrikası

ŞİŞECAM CAM AMBALAJ GRUBU

Anadolu Cam San. A.Ş.	Mersin Fabrikası
Anadolu Cam Yenişehir San. A.Ş.	Yenişehir Fabrikası
Anadolu Cam Eskişehir San. A.Ş.	Eskişehir Fabrikası

CAMIŞ ELEKTRİK A.Ş.

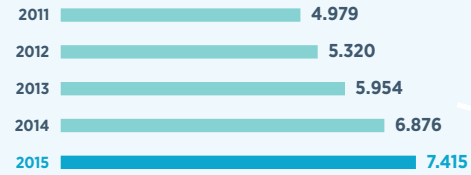
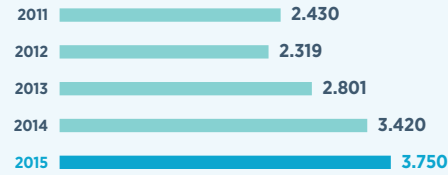
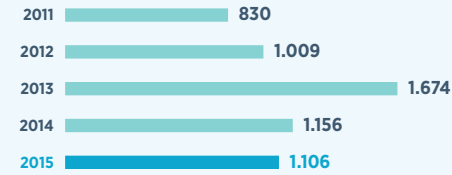
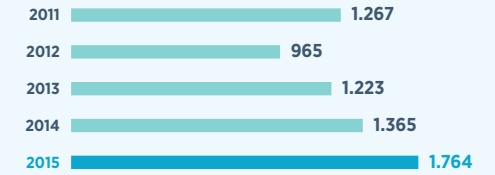
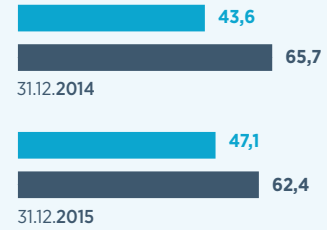
Camiş Elektrik A.Ş.	Trakya Tesisi
---------------------	---------------

ŞİŞECAM CAM EV EŞYASI GRUBU

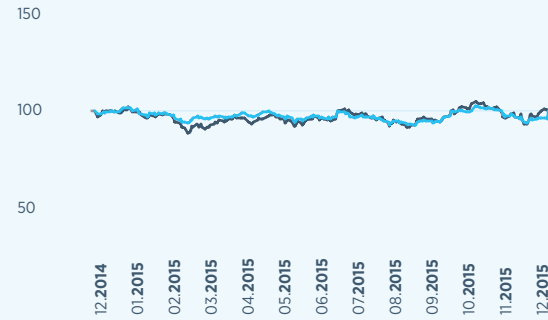
Paşabahçe Cam San. ve Tic. A.Ş.	Kırklareli Fabrikası
	Mersin Fabrikası
	Eskişehir Fabrikası
Denizli Cam San. ve Tic. A.Ş.	Denizli Fabrikası
Camiş Ambalaj San. A.Ş.	Tuzla Fabrikası
	Eskişehir Fabrikası

ŞİŞECAM KİMYASALLAR GRUBU

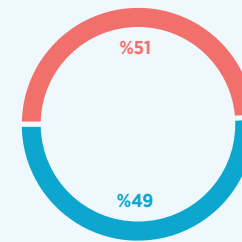
Soda San. A.Ş.	Soda Fabrikası
	Kromsan Krom Bileşikler Fabrikası
Camiş Madencilik A.Ş.	Faaliyet gösteren iller: Aydın, Balıkesir, Bilecik, İstanbul, Karabük, Kırıkkale, Kocaeli
Cam Elyaf San. A.Ş.	Gebze Fabrikası

SATIŞ GELİRLERİ
(m TL)**ULUSLARARASI SATIŞLAR** (m TL)**YATIRIMLAR**
(m TL)**FAVÖK**
(m TL)**YABANCI YATIRIMCI PAYLARI (%)**

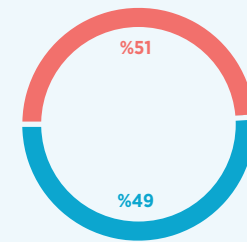
■ ŞİŞECAM
■ BİST 100

ŞİŞECAM HİSSE DEĞERLERİNİN BİST 100 ENDEKS BAZINA GÖRE DEĞİŞİMİ

■ ŞİŞECAM
■ BİST 100

SATIŞLARIN TÜRKİYE - ULUSLARARASI DAĞILIMI (2014)

■ ULUSLARARASI
■ TÜRKİYE

SATIŞLARIN TÜRKİYE - ULUSLARARASI DAĞILIMI (2015)

■ ULUSLARARASI
■ TÜRKİYE

KURUMSAL ÜYELİKLER

ULUSLARARASI

Alman Cam Teknolojileri Birliği
Avrupa Cam Ambalaj Federasyonu Cam Ambalaj ve Cam Ev Eşyası Komiteleri
Avrupa Cam Bilim ve Teknoloji Birliği
Avrupa Cam Birliği
Avrupa Cam Elyaf Üreticileri Derneği
Avrupa Cam Ev Eşyası Komitesi
Avrupa Düzcam Birliği
Avrupa Fizik Birliği
Avrupa Fizik Birliği Çalışma Grubu
Avrupa Kimya Ajansı
Avrupa Soda Külü Üreticileri Derneği
Avrupa Yenilenebilir Enerjiler Birliği
Cam Araştırmaları Uluslararası İşbirliği
Celsian (Cam Trendleri Konseyi)
Düşük Karbonlu Enerji Teknolojileri Geliştirme Platformu (EUROGIA)
Uluslararası Cam Komisyonu
Uluslararası Kristal Federasyonu
Uluslararası Krom Geliştirme Birliği

ULUSAL

Ambalaj Sanayicileri Derneği
ArGe Merkezleri İletişim Platformu
Çevre Koruma ve Ambalaj Atıklarını Değerlendirme Vakfı
Elektrik Üreticileri Derneği
Gıda Güvenliği Derneği
Güneş Enerjisi Sanayicileri ve Endüstrisi Derneği
İSO Teknoparklar Komisyonu
İstanbul Sanayi Odası - Çevre İhtisas Kurulu
Karton Ambalaj Sanayicileri Derneği
Kompozit Sanayicileri Derneği
Kurumsal Risk Yönetimi Derneği
Oluklu Mukavva Sanayicileri Derneği
Seramik, Cam ve Çimento Hammadde Üreticileri Derneği
Türk Züccaciyeler Derneği
Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği
Türkiye Kalite Derneği
Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği
Türkiye Kojenerasyon ve Temiz Enerji Teknolojileri Derneği
Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği
Türkiye Madenciler Derneği
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Çalışma Grupları

ŞİŞECAM'DA YÖNETİŞİM

Şişecam Topluluğu'nda güçlü kurumsal yönetim uygulamaları modern uygulama ve sistemlerle buluşturulmakta, sürdürülebilir yönetim uygulamalarıyla desteklenmekte ve risk yönetimi kapsamındaki uygulamalar ile süreçler etkin bir şekilde yönetilmektedir. Tüm operasyonlarımız Etik İlkelerimiz ışığında yürütülmekte, paydaş beklentileri farklı iletişim kanalları vasıtasıyla toplanarak karar verme süreçlerine dahil edilmektedir. Böylelikle tüm Topluluk faaliyetlerinin ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliği sürekli olarak gözlemlenmekte ve performansın hep daha iyi seviyelere taşınması için çalışılmaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM

Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.'nin "Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu"na kurumsal web sitemizin Yatırımcı İlişkileri bölümünden ulaşabilirsiniz.

Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Komitelerine Yönelik ayrıntılı bilgiye kurumsal web sitemizin Yatırımcı İlişkileri bölümünden ulaşabilirsiniz.

Şeffaflık ve hesap verebilirlik temelli yönetim, şirketimizin benimsediği, uygulamalarla hayata geçirdiği ve iş yapış biçiminin önemli belirleyicileri konumundaki en önemli değerler arasındadır. Tüm bu çerçevedeki uygulamalarımız, ilgili SPK düzenlemeleri kapsamında her yıl "Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu" ile şeffaf bir şekilde paydaşlarımızın görüşüne sunulmaktadır.

2014 yılında yapılan değerlendirmeye göre 92,78 (10 üzerinden 9,28) olan Kurumsal Yönetim Derecelendirme notumuz 2015 yılı içerisinde gerçekleştirilen iyileştirmeler sonucunda 93,53'e yükselmiştir. Elde ettiğimiz bu başarıyı daha ileri noktalara taşımak için Topluluk olarak dürüstlük, şeffaflık, tarafsızlık ile yasalara ve düzenlemelere uyum ana prensipleri çerçevesinde çalışmalarımızı geliştirerek sürdürmek değişmez hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

Kurumsal Yönetim İlkelerine uygun şekilde oluşturulmuş Şişecam Yönetim Kurulu 9 üyeden oluşmaktadır. Yönetim kurulu; risk, büyüme ve getiri dengesini en uygun düzeyde tutarak şirketin öncelikle uzun vadeli çıkarlarını gözetmekte, şirketi bu prensiplerle idare ve temsil etmektedir. Yönetim Kurulu üyelerinin çoğunluğu icrada görevli olmayan üyelerden oluşmaktadır. Genel Müdür İcra Üyesi olarak Yönetim Kurulu'nda bulunmaktadır. Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür görevleri farklı kişilerce icra edilmektedir. Yönetim Kurulu'nda Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde öngörülen bağımsızlık kriterlerine uygun üç bağımsız üye bulunmaktadır.

Şişecam Yönetim Kurulu'nun görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesi amacıyla Kurul bünyesinde Kurumsal Yönetim Komitesi, Denetimden Sorumlu Komite ve Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmaktadır.

RİSK YÖNETİMİ VE İÇ DENETİM

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi ve iç denetim faaliyetleri, Ana Şirket bünyesinde yapılandırılmıştır. Faaliyetler, Topluluğun temel iş alanlarını yöneten Grup Başkanlıkları ile koordinasyon içerisinde, Ana Şirket Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürütülmekte, halka açık şirketlerimiz bünyesinde yapılandırılan "Riskin Erken Saptanması Komitesi", "Denetimden Sorumlu Komite" ve "Kurumsal Yönetim Komitesi" ile yapılan düzenli ve planlı toplantıların sonuçları, Yönetim Kurullarına mevzuata uygun şekilde raporlanmaktadır. Bu bağlamda oluşturulan "Riskin Erken Saptanması Komitesi'nin toplantı gündemleri asgari olarak "Şirketin faaliyetini tehlikeye düşürebilecek iç ve dış risklerin erken teşhisi ve yönetilmesi ile risk yönetim sistemlerinin gözden geçirilmesine" ilişkin hususları içermektedir.

Şişecam Topluluğu'nda, faaliyetleri kesintiye uğratabilecek durumlar karşısında hazırlıklı olunması; müşterilerin, çalışanların, tedarikçilerin ve diğer paydaşların kayıplarının mümkün olan en düşük seviyede tutulması ve Topluluğun maddi ve gayri maddi değerleri ile itibarının ve çevrenin korunması temel öncelikler arasındadır. Anılan prensipler doğrultusunda oluşturulan ve faaliyetleri kesintiye uğratabilecek durumlar karşısında iş süreçlerinin devamlılığını sağlamayı amaçlayan politika ve prosedürler, tüm Topluluğa duyurulmuştur.

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi faaliyetleri kurumsal risk yönetimi prensipleri esas alınarak sürdürülmekte, bütünsel ve proaktif bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Topluluk, gerek küresel gelişmelerin yarattığı belirsizlikleri daha etkin yönetebilmek gerekse söz konusu koşulların sonuçlarından birisi olarak ortaya çıkan keskin iç ve dış rekabet ortamında paydaşlarına sağladığı risk güvencesini artırabilmek amacıyla, 2015 yılında risk yönetimi süreçlerinin etkinliğini artırmaya odaklanmış, insan kaynağı ve teknoloji yatırımları gerçekleştirmiştir. Bu doğrultuda, uzun yıllardır merkezi olarak sürdürülen risk yönetimi fonksiyonu, mikro ve

lokal risklere de odaklanmayı sağlayacak şekilde revize edilmiş, "MicroSCOPE" olarak adlandırılan entegre risk yönetimi platformu çerçevesinde bu odaklanmayı hayata geçirecek teknolojik destek temin edilmiş, böylelikle 13 ayrı ülkede yer alan 44 üretim tesisinin Genel Müdürlük ile bağlantısını sağlayacak olan alt yapı kurgulanmıştır.

Topluluğumuzda uzun yıllardır sürdürülen iç denetim faaliyetlerinin amacı; Topluluk şirketlerinin sağlıklı bir şekilde gelişmesine ve uygulamada birlik ve beraberliğin sağlanmasına yardımcı olmak, faaliyetlerin iç ve dış mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini ve düzeltici tedbirlerin zamanında alınmasını sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, Topluluğun yurt içi ve yurt dışı kuruluşları bünyesinde süreklilik arz edecek şekilde denetim çalışmaları yapılmaktadır.

İç denetim çalışmaları Yönetim Kurulu tarafından onaylanan dönemsel denetim programları kapsamında yürütülmektedir. Denetim programları oluşturulurken risk yönetimi çalışmalarından elde edilen sonuçlardan da faydalanılmakta, diğer bir deyişle "risk odaklı denetim" uygulamaları hayata geçirilmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi faaliyetleri kurumsal risk yönetimi prensipleri esas alınarak sürdürülmekte, bütünsel ve proaktif bir yaklaşımla ele alınmaktadır.

İŞ ETİĞİ

2010 yılında hayata geçirilen ve 2013 yılında ihtiyaçlara yönelik değerlendirmeler yapılarak güncellenen Etik Kurallar, Şişecam'ın sorumlu iş yapış biçiminin en önemli göstergelerinden biri konumundadır. Dürüstlük, şeffaflık, tarafsızlık, gizlilik ile yasalara ve düzenlemelere uyum ana prensipleri çerçevesinde, Topluluktaki sorumlulukların ve uygulamaların çerçevesini çizen Şişecam Topluluğu "Etik Kuralları", tüm topluluk çalışanlarının; müşteriler, tedarikçiler, hissedarlar ve diğer paydaşlar ile olan ilişkilerine yön verecek bir rehber niteliğindedir. Topluluk faaliyetlerinde Etik Kurallara uyum sağlanması, Etik Kurallara aykırı uygulamaların değerlendirilmesi, etik kültürün Topluluk genelinde yaygınlaştırılması, bu konudaki bilinç düzeyinin ve farkındalığın artırılması amacıyla, 2014 yılında "Etik Kurul" oluşturulmuştur. Etik Kurul, Kurumsal Yönetim Komitesi'ne bağlı olarak çalışmaktadır.

Şişecam Topluluğu Etik Kuralları kapsamında; söz konusu kuralların Topluluk genelinde etkin bir biçimde uygulanabilmesi için üst yönetime, yöneticilere ve tüm çalışanlara düşen sorumluluklar belirlenmiş durumdadır. Etik Kurallar ayrıca; Topluluk kaynaklarının ve bilgilerin kullanımı, çıkar çatışmaları, diğer kurumlarla olan ilişkiler konusundaki prensipleri de ortaya koymaktadır. Etik Kurallar uyarınca, Topluluktaki tüm görevlerde Topluluk yönetmelik, prosedür ve talimatları ile Etik Kuralların eksiksiz uygulanmasının esas olduğu ayrıntılı şekilde açıklanmakta, aykırı davranışlar durumunda uygulanacak yaptırımlar açık bir şekilde belirtilmektedir.

Şirketin kurumsal yönetim uygulamaları, başta çalışanlar olmak üzere tüm menfaat sahiplerinin yasal ve etik açıdan uygun olmayan işlemlere ilişkin kaygılarını yönetime iletmesine imkân verecek yapıdadır. Çalışanlar Denetimden Sorumlu Komite ve İç Denetim Birimine iletebilmektedir. Menfaat sahiplerinin, yasalara ya da şirketin etik değerlerine uygun olmadığı düşünülen işlemleri bağımsız yönetim kurulu üyelerinden oluşan Denetimden Sorumlu Komite'ye iletebilmeleri amacıyla etik telefon ihbar hattı oluşturulmuştur. İlgili şikayetler, "etik@sisecam.com" e-mail adresi aracılığıyla iletilebilmektedir.

Etik Kurallar hakkında ayrıntılı bilgiye kurumsal web sitemizin Yatırımcı İlişkileri bölümünün Kurumsal Yönetim sekmesinden ulaşabilirsiniz.

YOLSUZLUKLA MÜCADELE

Şişecam Topluluğu'nun rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konusundaki taahhütlerinin ve bu konudaki yaklaşımının açık ve net bir şekilde ortaya konulması ve şirket imajının korunması amacı ile "Rüşvet ve Yolsuzluk ile Mücadele Politikası" bulunmaktadır. Topluluğun Etik Kurallarının bütünüleyici bir parçası olan bu politika ile rüşvet ve yolsuzluğun tüm Topluluk faaliyetlerinde önlenmesi için gerekli bilgilendirmelerin yapılması, bu konudaki sorumlulukların ve kuralların belirlenmesi hedeflenmiştir.

Yolsuzlukla Mücadele Politikamız hakkında ayrıntılı bilgiye kurumsal web sitemizin Yatırımcı İlişkileri bölümü Kurumsal Yönetim sekmesinden ulaşabilirsiniz.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİMİ

Sürdürülebilirlik yaklaşımımız finansal devamlılık için katma değer yaratmak, çevresel etkimizi azaltmak ve paydaşlarımız için kalıcı değerler oluşturmak üzerine kurulmuştur. Topluluk vizyonu ve stratejileri doğrultusunda daha hızlı ve etkin karar alma becerilerinin geliştirilmesi, köklü yapının günün rekabetçi koşullarına daha uygun ve daha etkin bir şekilde yönetilebilir hale getirilmesi amaçlarıyla, Topluluğun organizasyonel yapısında 2015 yılında bir takım değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğü'nün faaliyet alanı Topluluğun uzun vadeli stratejileri ışığında genişletilerek, Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik Başkanlığı oluşturulmuş ve sürdürülebilirlik fonksiyonunun bu Başkanlık bünyesinde yürütülmesi hedeflenmiştir.

Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik Başkanlığı'nın kurumsal gelişim fonksiyonu kapsamında Topluluk'taki süreçlerin entegre ve yalın bir şekilde tasarlanması, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli sistemlerin oluşturulması, sürekli gelişim yapılanmasının oluşturulması ve sürdürülmesi, Topluluk genelindeki proje portföyünün öncelikler doğrultusunda yönetimi, operasyon modeli temel prensiplerine uygun olarak organizasyonun yönetimi, prosedürlerin, görev tanımlarının ve norm kadroların oluşturulması, doğru ve hızlı bir sistem işleyişi ve raporlama için gerekli olan ana veri yönetiminin ve bilgi sistemleri yönetimi kurgulanmıştır. Sürdürülebilirlik fonksiyonu kapsamında ise Topluluğun çevre yönetimi konusundaki strateji ve politikalarına katkı sağlanması ve uygulanmasının takibi,

enerji verimliliğini sağlayacak verimlilik projeleri için yol haritasının belirlenmesi ve uygulamaya alınması, kalite sistemlerinin merkezi yönetimine ilişkin prosedür ve standartlarının tasarlanarak uygulanmasının sağlanması yer almaktadır.

Sürdürülebilirlik yaklaşımımızı bütüncül bir anlayışla yönetmek üzere, 2015 yılında Şişecam Sürdürülebilirlik Komitesi kurulmuştur. Komite Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik Başkanı, iş kollarının Üretim Başkan Yardımcıları, Sürdürülebilirlik Direktörü, İnsan Kaynakları Direktörü, Kurumsal İletişim Direktörü, Endüstri İlişkileri Direktörü ve İnovasyon Müdürü'nden oluşmaktadır.

Komite kapsamındaki çalışma grupları Çevre, Enerji, İş Sağlığı ve Güvenliği, İnovasyon ve Sosyal Sorumluluk konularındaki ilgili çalışmaların gerçekleştirilmesinden sorumludur.

Sürdürülebilirlik Raporumuzu oluştururken kurduğumuz çalışma gruplarımızın katılımı ile öncelikli konuların gözden geçirilmesine yönelik düzenlediğimiz çalıştaylarda, çalışma yılı boyunca paydaşlarımızca tarafımıza iletilen geribildirimlerin yanı sıra faaliyet gösterdiğimiz sektörlerdeki gelişmeler ve ilgili kıyaslama çalışmalarının sonuçları değerlendirilerek öncelikli konu evrenimiz yeniden belirlenmiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖNCELİKLERİ

Çalışma Hayatı

- İş Hayatında Eşitlik - İş Sağlığı ve Güvenliği* - Adil Çalışma Koşulları* - Yetenek Yönetimi* - Çalışan Hakları* - Çalışan Katılımı*

Değer Zinciri

- Tedarik Zincirinde Çalışma Koşulları - Tedarik Zincirinde Çevre Yönetimi - Yerel Satınalma
- Ürün Sorumluluğu ve Güvenliği* - Endüstri İşbirlikleri*
- Ürün Bilgilendirmeleri - Müşteri Memnuniyeti* - Pazarlama İletişimi
- Yarattılan Ekonomik Değerin Artırılması* - AR GE*
- Yenilikçi Ürünler*
- Ürün Çeşitliliği

Çevre

- Su Yönetimi - Kaynakların Verimli Kullanımı* - Enerji Yönetimi*
- Emisyon Yönetimi* - Atık Yönetimi* - İklim Değişikliği ile Mücadele* - Enerji Verimliliği Sağlayan Çevreci Ürünler*
- Biyoçeşitlilik

Yönetişim

- Yolsuzlukla Mücadele* - İş Etiği*
- Yasal Uyum* - Risk Yönetimi*
- İş Sürekliliği*

Toplumsal Gelişim

- Toplumsal Gelişime Katkı

Listede asterisk (*) ile işaretlenmiş sürdürülebilirlik konuları Şişecam'ın hem kurum içindeki hem kurum dışındaki iş süreçlerinde öncelik arz eden sürdürülebilirlik konularındır. (*) bulunmayan konular kurum içi iş süreçlerindeki öncelikli sürdürülebilirlik konularındır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HEDEFLERİ

Şişecam Topluluğu'nda sürdürülebilirlik önceliklerine yönelik belirlenen hedefler ve bu hedeflere ulaşmak için geliştirilen proje ve uygulamalarla ilgili performansın hep bir adım öteye taşınması için çaba sarf edilmektedir. Bu kapsamda temel performans göstergeleri oluşturulmakta, uluslararası sürdürülebilirlik standartları yakından takip edilerek tam uyuma yönelik çalışmalar hayata geçirilmektedir. Bununla birlikte Topluluk sürdürülebilirlik ajandasında yer alan konulardaki paydaş beklentileri dikkate alınarak paydaşlarla birlikte ortak bir değer yaratılmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda Topluluk olarak belirlediğimiz stratejik sürdürülebilirlik hedefleri şu şekildedir:

Stratejik Hedeflerimiz	2015 Yılında Yaptıklarımız	2016 Yılında Yapacaklarımız
Etkin sürdürülebilirlik prensipleri oluşturmak	Sürdürülebilirlik Komitesi kurularak çalışmalara başlanmıştır. Konuyla ilgili detaylı bilgi Raporun "Sürdürülebilirlik Yönetimi" Bölümü'nde verilmektedir.	Sürdürülebilirlik Komitesi alt çalışma gruplarının aksiyon planlarının hayata geçirilmesi - Topluluk bünyesinde yeşil bina uygulamalarının artırılması -
Enerji verimliliğini artırmak	Enerji verimliliğini artırmak üzere yürütülen bir çok proje ile ilgili detaylı bilgi Raporun "Enerji ve Emisyon Yönetimi" Bölümü'nde verilmektedir.	Tüm cam fırınlarında spesifik enerji tüketiminin %1 azalması
Sosyal sorumluluk projelerine katılımı artırmak ve teşvik etmek	Çevre, eğitim, kültür ve spor alanlarında gerçekleştirilen çeşitli projelerle ilgili detaylı bilgi Raporun "Toplumsal Gelişime Katkı" Bölümü'nde verilmektedir.	Cam Yeniden Cam projesi için web sitesi kurularak, daha fazla sayıda paydaşa ulaşılması
İşveren marka imajını kuvvetlendirmek ve en yetenekli çalışanlar tarafından en çok tercih edilen ve beğenilen şirket olmak	Kurumsal Kimlik uygulamalarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Konuyla ilgili detaylı bilgi Raporun "Kurumsal Kimlik Projesi" Bölümü'nde verilmektedir.	Topluluk web sitelerinin yenilenmesi,
Çalışanları motive etmek	Çalışan motivasyonuna yönelik çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Konuyla ilgili detaylı bilgi Raporun "Çalışan Gelişimi" Bölümü'nde verilmektedir.	Şişecam yeni yerleşkesinde sosyal, konforlu ve sürdürülebilir bir ortam sağlanması
Kurumsal kültürümüzün değerini geliştirmek	Topluluk'un kurumsal değerini artırmak üzere çeşitli projeler yürütülmüştür. Konuyla ilgili detaylı bilgi Raporun "Çalışan Katılımı" Bölümü'nde verilmektedir.	Yeni yerleşkeye çalışanların uyumunun sağlanması - Üniversitelerle işbirliklerinin artırılması

PAYDAŞ KATILIMI

Belirlediğimiz sürdürülebilirlik önceliklerimize yönelik performansımızı düzenli olarak sürdürülebilirlik raporumuz aracılığıyla paydaşlarımızın görüşüne sunmaktayız. Elde ettiğimiz geribildirimler performansımızı ileri noktalara taşımak için kullandığımız en önemli araçlardan biri konumundadır. Paydaşlarımızla diyalogumuzu farklı platformlarda ve iletişim durumunun gerektirdiği sıklık doğrultusunda sürdürmekteyiz. Bunlarla birlikte, bütün paydaşlarımız, kurumsal internet sitelerinde yer alan telefon ve e-posta adreslerini kullanarak bizimle iletişim kurabilirler.

Paydaşlarımız Topluluk şirketlerine göre farklılık gösterebilmektedir. Fakat karşılıklı etkileşim durumu göz önünde bulundurulduğunda öncelikli paydaş gruplarımız çalışanlar, tedarikçiler, müşteriler ve kamu kuruluşlarıdır.

Paydaşlarımızla diyalogumuzu farklı platformlarda ve iletişim durumunun gerektirdiği sıklık doğrultusunda sürdürmekteyiz.

TEMEL PAYDAŞ GRUPLARI VE KATILIM PLATFORMLARI			
DIŞ PAYDAŞLAR			
Paydaş Grubu	Katılım Platformları	Paydaş Katılım Sıklığı	Katılımın Raporlama Dönemi İçindeki Değerlendirmesi
Müşteriler	Şişecam'ın müşterileriyle ilişkileri faaliyet gösterdiği alanlar özelinde ele alınmaktadır. Müşteri katılım platformlarına ilişkin ayrıntılı bilgiye Şişecam İş Gruplarının 2015 sürdürülebilirlik raporlarından ulaşılabilir. Müşteri ilişkilerinde kullanılan temel araçlar müşteri memnuniyeti anketleri, sosyal medya, toplantı ve konferanslar ile telefon ve e-posta yoluyla alınan geri bildirimlerdir.	E-posta, sosyal medya ve telefon yoluyla sürekli iletişim veya gerekli görüldüğünde yapılan plansız toplantılar	Şişecam, gerçekleştirdiği rutin iş faaliyetlerinin bir parçası olarak müşterileriyle sürekli iletişim içindedir. Müşterilerin, Şirketin çevresel ve sosyal performansına dair geri bildirimde bulunabilecekleri çeşitli kanallar bulunmaktadır. Farklı faaliyet alanlarının paydaş katılımı yaklaşımları için lütfen Şişecam İş Grupları için ayrı hazırlanan 2015 Sürdürülebilirlik Raporlarına bakınız.
Kamu Kuruluşları / Düzenleyici Kuruluşlar	• Düzenli raporlama • Toplantı, forum ve konferanslar • Basın açıklamaları • Birebir görüşmeler	Normal iş akışının genel bir parçası olarak sürekli (Örn: e-posta, telefon ve yüz yüze görüşmeler) veya duruma özel olarak gerekli görüldüğünde	Şişecam, bütün faaliyetlerinde yasa ve yönetmeliklere tam uyum konusuna büyük özen göstermektedir Şişecam'da Kurumsal Yönetim için lütfen sayfa 11'deki Kurumsal Yönetim bölümüne bakınız.
Tedarikçiler	Şişecam'ın ana tedarikçileri İstanbul'daki Genel Müdürlük binasına hizmet (elektrik, su temini, temizlik işleri gibi) sağlayan tedarikçilerdir. Ayrıca, Şişecam İş Grupları'nın üretim aktiviteleriyle ilişkili bir çok değişik tedarikçisi bulunmaktadır. Tedarikçilerle ilişkiler genelde aşağıdaki gibi yürütülmektedir: • Günlük iş akışı • Toplantılar • E-posta iletişimi	Normal iş akışının genel bir parçası olarak sürekli (Örn: e-posta, telefon ve yüz yüze görüşmeler) veya duruma özel olarak gerekli görüldüğünde	Farklı faaliyet alanlarının paydaş katılımı yaklaşımları için lütfen Şişecam İş Grupları için ayrı hazırlanan 2015 Sürdürülebilirlik Raporlarına bakınız.
Sivil toplum örgütleri	• Stratejik işbirlikleri • Etkinlikler • Düzenli toplantılar	Ayda en az 1 kere	Sosyal, ekonomik ve çevresel konularda ortak projeler yürütülerek sivil toplum örgütleri desteklenmektedir.
Medya	• Basın konferansları • Basın açıklamaları • Röportajlar	Ayda en az 1 kere	Şişecam Topluluğu herhangi bir soruyu cevaplamak ve Şirketle ilgili farkındalığı artırmak için ulusal ve uluslararası medya ile sürekli iletişim halindedir.
Toplum	• Medya	Girişimin türüne değişen sıklıkta	Şişecam bütün etkinliklerini medya yoluyla açıklamaktadır.

TEMEL PAYDAŞ GRUPLARI VE KATILIM PLATFORMLARI

İÇ PAYDAŞLAR

Paydaş Grubu	Katılım Platformları	Paydaş Katılım Sıklığı	Katılımın Raporlama Dönemi İçindeki Değerlendirmesi
Çalışanlar	<ul style="list-style-type: none"> • Çalışan Memnuniyeti Anketi • Öneri ve Fikir Paylaşım Platformları • Çalışanlarla Görüşmeler • Kıdem Teşvik Ödülü • Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme 	Katılım çeşidine göre değişen sıklıkta	Şişecam'ın en önemli varlığı çalışanlarıdır. Şişecam şirketleri, eğitim ve insan kaynağına verdikleri destek konusunda sektörlerinde lider firmalardır.
Üst Yönetim	<ul style="list-style-type: none"> • İcra Kurulu Toplantıları • E-posta ile iletişim 	Ayda en az bir kere	Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik Başkanı'nın da dahil olduğu İcra Kurulu, raporlama döneminde düzenli olarak toplanarak, farklı sürdürülebilirlik konularını ve fırsatlarını değerlendirmektedir. Sürdürülebilirlik konularındaki stratejik yol haritası ve ilgili faaliyetler Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik Başkanı liderliğinde gerçekleştirilmektedir. Sürdürülebilirlik Komitesi belirlenen sürdürülebilirlik önceliklerine yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesinden sorumludur.
Hissedarlar, analistler ve yatırımcılar	<ul style="list-style-type: none"> • Genel Yönetim Kurulu Toplantıları • Analist ve yatırımcılarla toplantılar • Yatırımcılarla telefon/ telekonferans ve e-posta iletişimi • Periyodik yayınlanan bilgilendirme raporları (Örn: Yıllık Faaliyet Raporu, CDP raporlaması, gelir ve ara dönem faaliyet raporları) • Sosyal medya • Yatırımcı geri bildirimleri 	Katılım çeşidine göre değişen sıklıkta	Hissedar ve yatırımcıları ile sürekli iletişim halinde olan Şirket, raporlama döneminde Türk kanunlarının gerektirdiği tüm gereklilikleri yerine getirmektedir.

Raporlama dönemi olan 2015 yılı içerisinde paydaşlarımız tarafından bizlere iletilen önemli sürdürülebilirlik önceliklerimize yönelik beklentiler şu şekildedir:

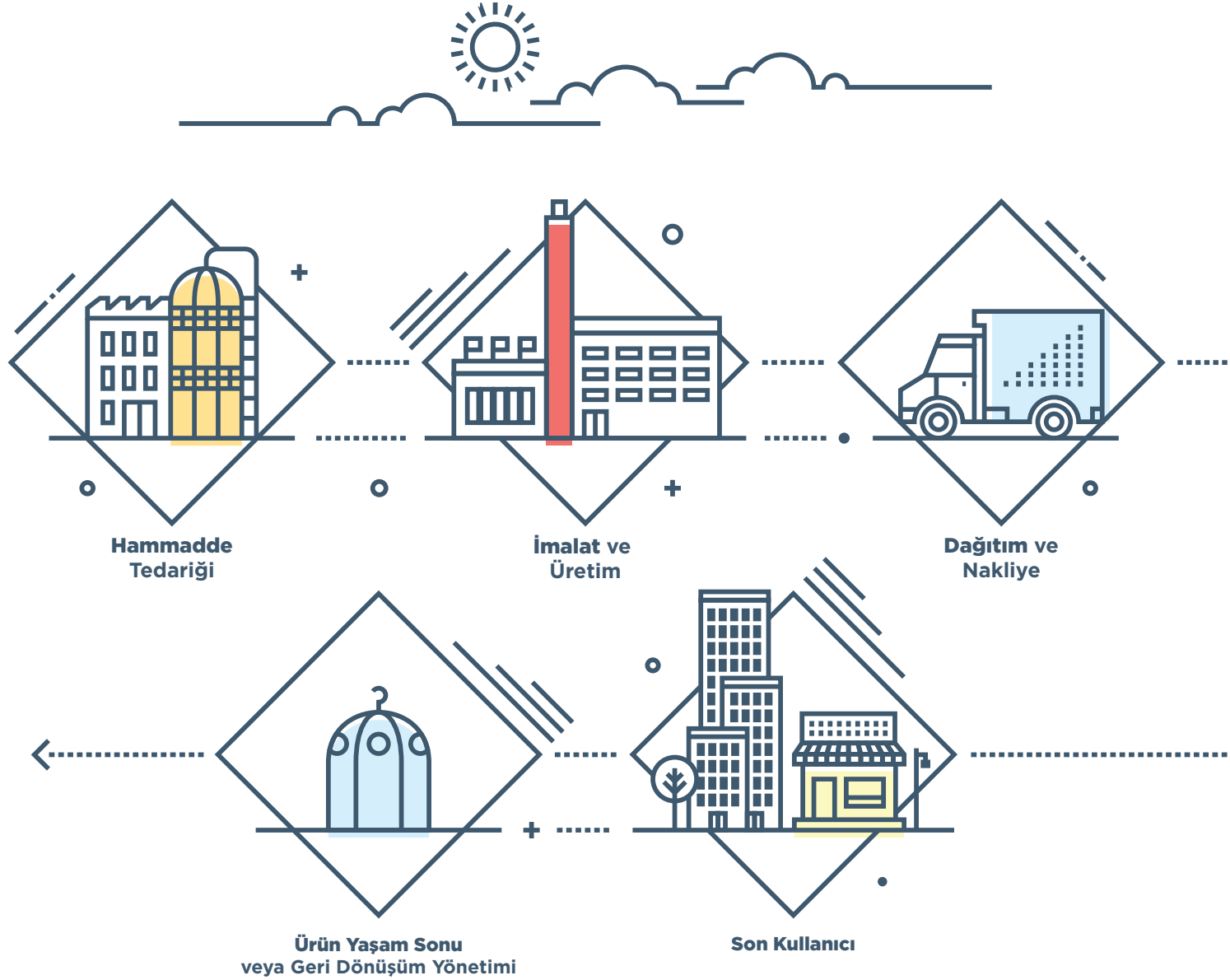
KRİTİK KONU	KONUYU İLETEN PAYDAŞ GRUBU	ALINAN AKSİYONA YÖNELİK BİLGİ
Çevresel Etki ve Performansın Raporlanması	Müşteriler, çalışanlar, yatırımcılar	Sürdürülebilirlik Raporlaması, Yatırımcılara ve finans kurumlarına yapılan raporlamalar (IFC, EBRD)
Karbon Emisyonlarının Raporlanması	Müşteriler, STK'lar, yatırımcılar	CDP raporlaması
Finansal Performansın Raporlanması	Hissedarlar	Faaliyet Raporu
Çalışan Motivasyonunun Artırılması	Çalışanlar	Sürdürülebilirlik Raporlaması

DEĞER
ZİNCİRİ

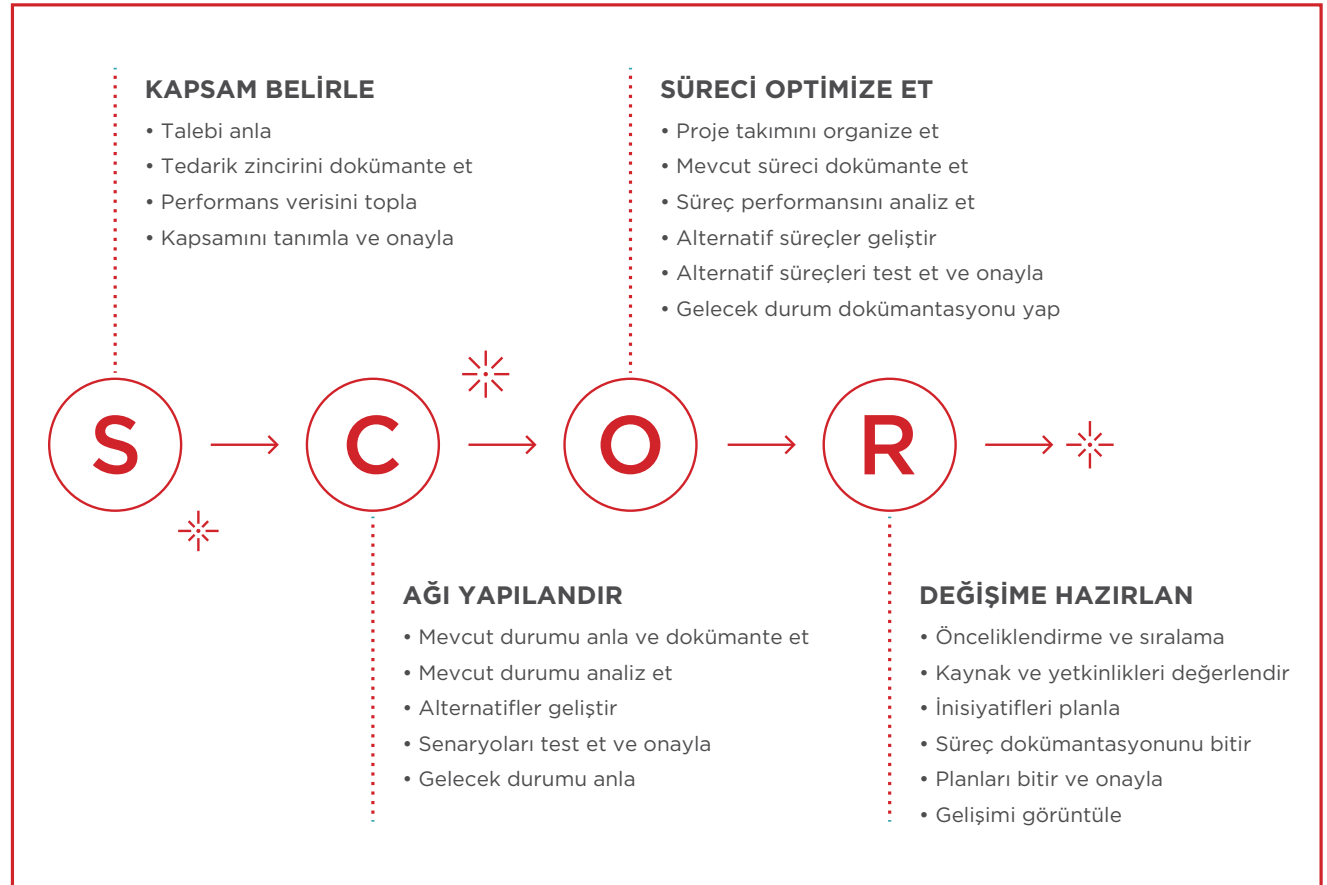

Şişecam Topluluğu'nda tüm operasyonel süreçlerin ilgili paydaş grupları için yarattığı değer artması için azami çaba gösterilmektedir. Hammadde tedariklerinden başlayarak değer zincirimizin tüm aşamalarında paydaşlarımızın geribildirimleri aktif bir şekilde toplanmakta ve gerçekleştirilen uygulamalarla bu kapsamdaki performansımız sürekli olarak değerlendirilerek daha gelişmiş ürün ve hizmetler hayata geçirilmektedir. Sahip olduğumuz bu anlayış değer zincirimizde de yaygınlaştırılmakta, yarattığımız değer paydaşlarımızla birlikte büyütülmektedir.

TEDARİK ZİNCİRİ YÖNETİMİ

Sürdürülebilirlik anlayışımızın ve Topluluk olarak paylaştığımız değerlerin tedarikçilerimiz tarafından sahiplenilmesinin, hem Topluluğumuzu hem de tedarik zincirimizi geliştirecek ilkeler olduğuna inanmaktayız. Bu kapsamda sahip olduğumuz İş Etiği değerlerine tedarikçilerimizce uyum sağlanması beklenilmektedir. Gerçekleştirdiğimiz denetimlerle tedarikçilerimizin sosyal, ekonomik ve çevresel performansı sürdürülebilirlik yaklaşımımız ışığında gözetilmekte ve bu performansın ileriye taşınması beklenmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda tedarik zinciri projeleri merkezi olarak yönetilmektedir. Tedarik zinciri projeleri ile amaçlanan mali şeffaflığı ve izlenebilirliği artırmaktır. Tedarik Zinciri Kokpit Sistemi, Şişecam İş Grupları şirketlerinin tedarik zinciri maliyetlerinin analiz edilebilmesini ve şirket kaynak planlamasının entegre biçimde yürütülmesini sağlamaktadır. Tedarik Zinciri sorumluları, SCOR (Tedarik Zinciri Faaliyet Referansları) tabanlı performans metriklerini Kokpit Platformu'na uygulamaktadır. Bu çalışma sayesinde, maliyet düşürme avantajının yanı sıra Topluluk içi iletişimin artması ve merkezileşme ile lojistik tasarrufu da sağlanmaktadır.

TEDARİK ZİNCİRİNDE VERİMLİLİK PROJELERİ

Topluluk olarak tedarik zincirinde verimlilik projeleri hayata geçirilerek finansal kazancın yanısıra hammaddenin verimli kullanılması ve çevresel etkimizin düşürülmesi konularında olumlu sonuçlar elde edilmektedir.

Ortak Nakliye Projesi

Proje kapsamında dört Grubumuza ait Türkiye çıkışlı yurt dışı tır, konteyner ve konteyner ön taşımalarının, ölçek ekonomisinden yararlanmak için Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik Başkanlığı ve Merkez Satın Alma bölümleri liderliğinde ortak sözleşme bazına getirilmiş ve konsolide edilerek ortak ihale ile satın alınmasının yapılması 2016 yılı için planlanmıştır.

Maddi kazançların uzun vadede gözlemlenmesinin beklentisinin yanı sıra kısa vadede;

- Dört ana iş kolu için farklı olan ve taşıma tipine göre değişen nakliye sözleşmeleri, için tek tip haline getirilerek standart bir nakliye sözleşmesi oluşturulmuş,
- Topluluk içi en iyi fiyatlar, uygulamalar paylaşılarak ve en verimli sonuçlar için aksiyon alınması sağlanmıştır

Projenin üç tip nakliye türünde başarılı ile uygulandıktan sonra, bütün ortak rotada hareket eden nakliye türlerinde uygulanması hedeflenmektedir. Proje kapsamında sadece toplam üç nakliye tipinden yaklaşık %10 kazanç sağlanması 2016 senesi için planlanmaktadır.

Topluluk olarak tedarik zincirinde verimlilik projeleri hayata geçirilerek finansal kazancın yanısıra hammaddenin verimli kullanılması ve çevresel etkimizin düşürülmesi konularında olumlu sonuçlar elde edilmektedir.

ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE ÜRÜN SORUMLULUĞU

Operasyonlarımız ulusal ve uluslararası standartlar esas alınarak yürütmektedir. Bu şekilde yüksek kalite standartlarındaki ürünlerimizin gerekli tüm sağlık ve güvenlik standartlarına uygun şekilde üretilmesi sağlanmaktadır.

Ürünlerimizin tümü yasal düzenlemelere uygun bir şekilde etiketlenmekte, böylelikle müşterilerimiz ürünlerimiz hakkında kapsamlı bilgiye sahip olmaktadır. Raporlama döneminde ürün kullanım koşulları ile ilgili yasa ve mevzuata uyumsuzluktan dolayı alınan bir ceza bulunmamaktadır.

Sürdürülebilir Hammadde ve Enerji Tedariği

Şişecam Kimyasallar'ın yurtiçinde ve yurtdışında faaliyet göstermekte olan şirketlerinden Soda Sanayii ve Camış Madencilik şirketlerinin ana misyonu Şişecam'ın cam ve cam elyaf üretimi faaliyetlerinde gerek duyulan ham maddelerin tedariği konusunda, orta ve uzun vadeli büyüme stratejilerini destekleyecek ve kaynakların sürekliliğini sağlayacak planlama ve tedarik faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Cam ve soda üretimi enerji yoğun prosesler olup, ihtiyaç duyulan yüksek sıcaklıkların kesintisiz sağlanması ve muhafaza edilebilmesi için düzenli ve yüksek kapasiteli enerji tedariği büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle enerji tedariği ve maliyeti unsurları, üretim faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından son derece önemlidir. Şişecam'ın enerji faaliyetlerini merkezi olarak yürüten Şişecam Enerji A.Ş.'nin amacı Şişecam Topluluğu şirketlerine; enerji talebini karşılamak için kendi kaynaklarından veya piyasadaki diğer tedarikçiler ile anlaşarak en düşük fiyatlardan elektrik ve doğal gaz tedarik etmektir.

Türkiye operasyonlarımızda sahip olunan yönetim sistemleri şu şekildedir:

ŞİŞECAM DÜZCAM					
	ISO 9001	ISO 14001	ISO 50001	OHSAS 18001	DiĞER
Trakya Cam Sanayi A.Ş. Trakya Fabrikası	✓	✓	✓	✓	
Trakya Cam Sanayi A.Ş. Mersin Fabrikası	✓	✓	✓	✓	
Trakya Cam Sanayi A.Ş. Otocam Fabrikası	✓	✓	✓	✓	ISO 16949
Trakya Yenişehir Cam Sanayi A.Ş.	✓	✓	✓	✓	
Trakya Polatlı Cam Sanayi A.Ş.	✓	✓	✓	✓	

ŞİŞECAM CAM EV EŞYASI					
	ISO 9001	ISO 14001	ISO 50001	OHSAS 18001	DiĞER
Paşabahçe Cam Sanayi A.Ş. Kırklareli Fabrikası	✓	✓	✓	✓	ISO 27001
Paşabahçe Cam Sanayi A.Ş. Mersin Fabrikası	✓	✓	✓	✓	ISO 27001, ISO 22001
Paşabahçe Cam Sanayi A.Ş. Eskişehir Fabrikası	✓	✓	✓	✓	ISO 27001, ISO 22001
Denizli Cam Sanayi A.Ş.	✓	✓		✓	
Camiş Ambalaj Sanayi A.Ş. Eskişehir Fabrikası	✓	✓	✓	✓	
Camiş Ambalaj Sanayi A.Ş. Tuzla Fabrikası	✓	✓	✓	✓	BRC 6, ISO 12647-8

ŞİŞECAM CAM AMBALAJ					
	ISO 9001	ISO 14001	ISO 50001	OHSAS 18001	DiĞER
Anadolu Cam Sanayii A.Ş. Mersin Fabrikası	✓	✓	✓	✓	ISO 22000, BRC
Anadolu Cam Yenişehir Sanayi A.Ş.	✓	✓	✓	✓	BRC
Anadolu Cam Eskişehir Sanayi A.Ş.	✓	✓	✓	✓	ISO 15378, ISO 10002

ŞİŞECAM KİMYASALLAR					
	ISO 9001	ISO 14001	ISO 50001	OHSAS 18001	DiĞER
Soda Sanayii A.Ş. Soda Fabrikası	✓	✓	✓	✓	ISO 22000, ISO 10002
Soda Sanayii A.Ş. Kromsan Fabrikası	✓	✓	✓	✓	ISO 22000, ISO 10002
Cam Elyaf Sanayi A.Ş.	✓	✓	✓	✓	
Camiş Madencilik A.Ş.	✓	✓	✓	✓	

CAMIŞ ELEKTRİK A.Ş.					
	ISO 9001	ISO 14001	ISO 50001	OHSAS 18001	DiĞER
Trakya Tesisi	✓	✓	✓	✓	

ISO 9001: Kalite Yönetim Sistemi • ISO 14001: Çevre Yönetim Sistemi • ISO 50001: Enerji Yönetim Sistemi • OHSAS 18001: İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi • ISO 22000: Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi • ISO 22001: Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi • ISO 10002: Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi • ISO 27001: Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi • ISO 16949: Otomotiv Kalite Yönetim Sistemi • ISO 15378: Tıbbi Ürünler için Birincil Ambalaj Malzemeleri Standardı • ISO 12647: Grafik Teknolojisi Proses Kontrol Standardı • BRC: Gıda Güvenliği için İngiliz Perakendeciler Birliği Gıda Standardı • BRC6: Global Gıda Teknik Standardı Belgesi

ÜRÜN BİLGİLENDİRMELERİ

Müşterilerimizin ürünlerimiz hakkında bilgilendirilmesi kapsamında farklı mecralarda çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Topluluk şirketlerimizin web-sayfalarında yer alan ürün bilgilerinin yanısıra dergiler, sosyal medya, diğer dijital mecralar, stratejik işbirlikleri, birebir görüşmeler, konferanslar, seminerler, çalıştaylar, hedef grup çalışmaları, anketler ve benzer platformlarla değişik katılım kanallarıyla müşterilerimiz ve ilgili paydaş grupları ürünlerimiz hakkında kapsamlı bir şekilde bilgilendirilmektedir.

Bu çalışmalar sonucunda paydaşlarımızdan kapsamlı geribildirimler toplanmakta bunun sonucunda ürünlerimiz bu görüşler göz önünde bulundurularak üretilmektedir.

2015 yılında başlayan Şişecam Topluluğu Dijital Dönüşüm projesi kapsamında www.sisecam.com ve Topluluğun tüm Kurumsal web siteleri son teknolojilerle ve daha üstün bir kullanıcı deneyimi yaşatmak üzere yenilenmiştir. Navigasyon yapısı ve tasarım dili ile dikkat çeken, mobil cihazlarla uyumlu yeni sitelerle, Topluluk bütününde paydaşlarla olan etkileşimin ve iletişimin kuvvetlendirilmesi hedeflenmektedir.

Neden Cam?

Cam, doğada bulunan hammaddelerle ve yalın süreçlerle üretilmesi nedeniyle binlerce yıldır insanlığa hizmet eden sağlıklı bir malzemedir. Atık oluşturmadan, miktarından ve kalitesinden hiçbir şey kaybetmeden enerji verimli biçimde sonsuz defa geri dönüştürülebilir olması, camı çevreci bir malzeme olarak ön plana çıkarmaktadır.

Diğer malzemelerle kimyasal tepkimeye girmemesi, yüksek dayanımı, kararlı yapısı ve maliyet avantajı ile cam inşaat, gıda-ambalaj, enerji, otomotiv, telekomünikasyon, ilaç gibi pek çok sanayi kolunun vazgeçilmez girdisidir.

MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ

Müşterilerimizin sağladığımız ürün ve hizmetler konusundaki memnuniyeti Topluluk olarak azami önem gösterdiğimiz konulardan biridir. Sürdürülebilirlik önceliklerimiz arasında yer alan müşteri memnuniyeti çalışmaları titizlikle yürütülmekte, etkin ve şeffaf iletişimi esas alan, müşteri odaklı iş süreçleri gerçekleştirilmektedir. Müşteri toplantıları, müşteri ziyaretleri ve katılım sağladığımız fuarlar aracılığıyla müşterilerimizle yakın ilişkiler kurulmakta, alınan geri bildirimler gerek yeni ürün ve hizmetler gerekse memnuniyet çalışmaları için başlıca girdiler olarak değerlendirilmektedir.

Kurumsal Kimlik Projesi

Şişecam, Türkiye'nin en köklü mirasına sahip kuruluşlarından biri olarak gücü, güvenilirliği, deneyimi, saygınlığı ve büyüklüğüyle önemli bir marka değerine sahiptir. 2015 yılında Topluluğumuzun kurumsal kimlik stratejisini ve Topluluk marka mimarisini yeniden yapılandırmak amacıyla "Kurumsal Kimlik" projesi yürütülmüştür. Topluluk marka stratejisi kapsamında global anlamda Şişecam kimliği ile fark yarattığımız faaliyet alanlarımız Şişecam Düzcam, Şişecam Cam Ambalaj, Şişecam Kimyasallar olarak adlandırılmış ve markalaştırılmıştır. Nihai tüketici markası olarak ülkemizin en güçlü markalarından Paşabahçe ise cam ev eşyası faaliyet alanında Şişecam'ı temsil etmeye devam edecek ve tüm iletişiminde "Bir Şişecam Kuruluşudur" ibaresi ile Şişecam aidiyetini belirlemeye devam edecektir. 1 Eylül 2015 tarihinden itibaren, yeni kurumsal kimlik standartlarına geçilmiştir.

MÜŞTERİ BİLGİ GİZLİLİĞİ

Günümüzde, sanal ortamda depolanan bilgi yoğunluğunun artmasıyla birlikte bilgi güvenliğindeki kullanıcı bilinci kritik bir öneme sahiptir. Müşterilerimizin bilgilerinin gizliliğinin korunmasına yönelik olarak çalışanlarımıza bilinç kazandırmayı hedefleyen eğitimler organize edilmektedir. Bunun yanında, müşterilerle anlaşmalarda ortak gizlilik ve bilgi saklama konuları garanti altına alınmaktadır.

Raporlama döneminde müşteri gizliliği ihlaliyle ilgili tarafımıza ulaşan bir şikâyet bulunmamaktadır.

BİLGİ GÜVENLİĞİ

Topluluğun güvenilirliğini ve temsil ettiği makamın imajını korumak, bilgi varlıklarına ilişkin risk değerlendirme ve risk işleme faaliyetleriyle bilgi güvenliğine ilişkin riskleri azaltmak, bilgi varlıklarının gizliliğini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini sağlamak, Topluluk çalışanlarının bilgi güvenliğine ilişkin bilinç ve farkındalık seviyelerini artırmak, Topluluğun işleyişini etkileyen fiziksel ve elektronik bilgi varlıklarının korunmasını ve tüm iş faaliyetlerimizin en az kesinti ile devam etmesini sağlamak üzere mevcut sistemlerimizi iyileştirmek, amaçlarıyla ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin entegrasyonuna yönelik başladığımız çalışmalar iki ayrı fazda planlanmıştır.

Birinci Faz çalışmaları 2016 mart ayında bitirilerek, belgelendirmeler ağustos ayında tamamlanacaktır. İkinci Faz çalışmalarının 2016 sonunda tamamlanması hedeflenmektedir.

Bilgi güvenliği yönetim sisteminin uygulamaya başlamasıyla sağlanan bazı getirilere örnekler:

- Yazıcıların şifrelenmesi ile kağıt ve toner israfı önlenmiş, yazıcıların kullanım ömürleri uzamıştır.
- Zorunlu ekran koruyucu kullanılarak, elektrik tasarrufu sağlanmıştır.
- Güçlü parola kullanımının sağlanması ile yetkisiz erişimler engellenmiştir.

27

Uzmanlık
Laboratuvarı

152

Yetkin
AraştırmacıYılda
150
Proje

ARAŞTIRMA VE TEKNOLOJİK GELİŞTİRME FAALİYETLERİ

Yeni cam ürünleri ve uygulamaları çok farklı ve sayıda sektörde aktif bir şekilde kullanılmaktadır. Bununla birlikte katma değer yaratan yeni ürünlerin geliştirilmesinde ciddi bir küresel yarıştan söz etmek mümkündür. Şişecam Topluluğu çevre dostu rekabet gücü yüksek inovatif ürünleri, cam bilimi ve teknolojisi konusundaki araştırma ve teknolojik geliştirme (ArTeGe) çalışmaları ile bu küresel rekabetin önemli bir oyuncusu durumundadır.

Topluluk kapsamında gerçekleştirilen ArTeGe çalışmaları üretimin en büyük girdilerden olan enerjinin verimli kullanılmasına yönelik entegre fırın modelleri ve uygulamaları, ısı transfer verimliliğinin geliştirilmesi, yeni refrakter malzemeler, yeni cam ergitme teknolojileri, yeni cam üretim teknolojileri, yeni hammaddeler, yeni ürün ve yeni uygulamalar, ileri işlem kontrol sistemleri, ileri teknolojilere dayalı ölçüm teknikleri, yeni yüksek sıcaklık malzemeleri ve bütün bu aşamalardaki modelleme ve simülasyon ana başlıklarını kapsamaktadır.

Şişecam kurumsal ArTeGe faaliyetleri, Şişecam Bilim ve Teknoloji Merkezi çevresinde bölge laboratuvarları ve İş Gruplarıyla birlikte yürütülmektedir. LEED GOLD sertifikasına sahip Merkez, 9.400 m² kapalı alanda, 27 ayrı uzmanlık laboratuvarında hizmet vermektedir. Merkez, Türkiye'nin en büyük ve yetkin cam bilimi ve teknolojisi laboratuvarı olup Avrupa'nın bu alandaki sayılı laboratuvarlarından biridir. Merkezde 152 yetkin araştırmacı, donanımları sürekli güncellenen ve güçlenen 27 uzmanlık laboratuvarı ve ofisinde görev yapmaktadır.

ArTeGe çalışmaları kapsamında sektörel kuruluşlar ve üniversitelerle işbirliği Şişecam Topluluğu olarak önem verilen konulardandır. 2015 yılı sonu itibarı ile yurtiçinde 21 üniversite ve kamu ya da özel araştırma kurumu, yurtdışında ise 9 üniversite ve 6 araştırma merkezi ile ortak çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamalar rekabet öncesi işbirliği ve açık inovasyon anlayışını kurumsal ölçekte güçlendirmektedir.

2015 yılı içerisinde bir adet Türkiye Faydalı Model ve iki adet Türk Patent başvurusu tescillenmiştir. Tescillenen patentlerin yanı sıra üç adet Türk Patent başvurusu gerçekleştirilmiştir. Üç adet Türk Patent başvurusu için, TÜBİTAK 1602 Patent Destek Programı'na başvurularak teşvik alınmıştır.

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2015 yılında Bilim ve Teknoloji Merkezimizi "Cam ve Cam Ürünleri" ve "İşbirliği ve Etkileşim" alanlarında 201 merkez arasında "En İyi ArGe Merkezi" olarak ödüllendirmiştir.

YENİLİKÇİ ÜRÜNLER

Yenilikçi ürünlere ilişkin çalışmalardan örnekler:

Yeşilimsi Füme Privacy Cam Çalışması

Işık ve ısıyı absorplayarak düşük geçirme özelliğine sahip Privacy camlar özellikle otomotiv sektöründe yoğun olarak kullanılmaktadır. Privacy camlar; iç mekan gizliliği sağlamak üzere gün ışığı geçirgenliği düşük, aracın klima yükünü azaltmak için solar geçirgenliği düşük ve iç mekan tekstil ve plastiklerinde ise degradasyonu engellemek üzere UV geçirgenliği düşük camlardır.

Yeni ürüne yönelik gerçekleştirilen tüm deneysel çalışmalar tamamlanmış olup, bu çalışmalar kapsamında 200 den fazla laboratuvar eritisi, performans ve renk tayinleri ile pilot eritiler yapılmış ve ürün kompozisyonu belirlenmiştir.

Bundan sonraki aşamada, alınacak örneklerin araç üzerindeki denemeleri yapılacaktır. Ürünün onaylanması durumunda yeni ürün ile yeni pazarlar kazanılabilecek, ayrıca hem ilk hem de ikinci privacy ürünün maliyeti düşürülebilecektir.

Sıfır Enerjili Binalarda Kullanılması Planlanan Düşük Maliyetli ve Dayanıklı Pencere Sistemlerine Yönelik Elektrokromik Pencere ve Termokromik Film Entegrasyonu Tasarımı

Bina/otomotiv uygulamalarında pencereden geçen ışığın ve ısı enerjisinin dinamik olarak kontrol edilmesi amacıyla gerçekleştirilen projede;

Termokromik özelliği olan VO₂ faz yapısına sahip ince filmlerin cam üzerine kaplanmasıyla güneş ve ortam sıcaklığına bağlı olarak infrared bölgede seçiciliği olan filmler elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Cam Uygulamalarına Yönelik Akıllı Boyalar

Akıllı boyalar dışarıdan uygulanan bir uyarı ile özellikleri değişen, bu uyarı kalktığında ise tekrar eski haline dönebilen kaplamalardır. Dışarıdan uygulanan etkiler; fiziksel (basınç, sıcaklık, nem, ışık, elektrik alan, manyetik alan vb.), kimyasal (pH, çözelti vb.) veya biyolojik dış uyaranlarca oluşmaktadır.

Bir malzemenin akıllı malzeme olarak nitelendirilmesi için uyaran etki sonrasında malzemede meydana gelen nitelik değişiminin veya enerji dönüşümünün gerçekleşmesi ve oluşan bu etkilerin tersinebilir olması gerekmektedir.

“Cam Ambalaj Uygulamalarına Yönelik Akıllı Boyaların Geliştirilmesi” projesi kapsamında, camda dekoratif amaçlı kullanılan boya kompozisyonlarına alternatif olacak, çevresel uyarılara yanıt vererek ortam şartlarında olabilecek değişikliklere uyum gösteren akıllı boya seçenekleri geliştirilmektedir.

Bu projede cama ortam şartları ile mücadele eden alışılmış boya kompozisyonlarına alternatif olacak, çevresel uyarılara yanıt vererek ortam şartlarına uyum gösteren akıllı boya seçenekleri geliştirilecektir.

Proje kapsamında çalışılan etkiler ve elde edilen yeni ürünler pazara sunulmuş, pazarda ilgi uyandırmış ve ticari noktaya getirilmiştir.

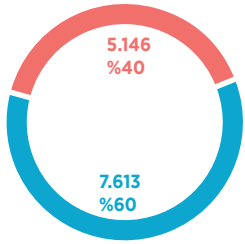

ÇALIŞMA
HAYATI

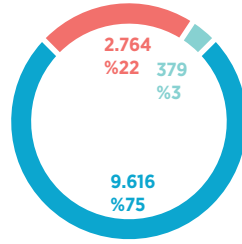
Elde ettiğimiz başarıdaki en temel belirleyici etkenlerden birinin çalışanlarımız olduğunun bilinciyle çalışanlarımızın daha üretken, yetkin ve mutlu olacağı bir çalışma ortamını onlara sunmak için sürekli olarak çalışmaktayız. Bu kapsamda çalışanlarımıza bireysel yetkinliklerini artıracak eğitim ve gelişim olanakları sağlanmakta, etkin iletişim kanalları ile çalışanlarımızın fikirleri değerlendirilmekte ve karar verme süreçlerine dahil edilmeleri sağlanmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarımızla çalışanlarımıza sağlıklı ve güvenli bir şekilde çalışabilecekleri iş ortamı yaratılmaktadır.

KATEGORİYE GÖRE
ÇALIŞAN DAĞILIMI

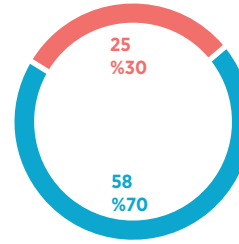
■ BEYAZ YAKALI ÇALIŞANLAR
■ MAVİ YAKALI ÇALIŞANLAR

YAŞ GRUBUNA GÖRE
ÇALIŞAN DAĞILIMI

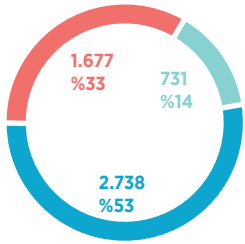
■ 30-50 YAŞ ARASI
■ 30 YAŞ ALTI
■ 50 YAŞ ÜSTÜ

CİNSİYETE GÖRE
ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER

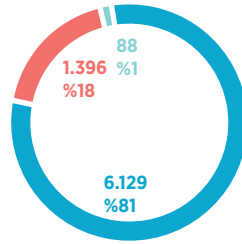
■ KADIN
■ ERKEK

EĞİTİM SEVİYESİNE GÖRE
BEYAZ YAKALI ÇALIŞAN DAĞILIMI

■ LİSE VE ALTI
■ LİSANS VE ÜSTÜ
■ ÖN LİSANS

EĞİTİM SEVİYESİNE GÖRE
MAVİ YAKALI ÇALIŞAN DAĞILIMI

■ ÖN LİSANS
■ LİSE VE ALTI
■ LİSANS VE ÜSTÜ

Yetenek Yönetimi Sistemi Projesi

Proje, Şişecam Topluluğu'nun hedeflerini gerçekleştirmesini sağlayacak stratejilerden biri olan yetenek yönetimi stratejisini belirlemek, bu strateji doğrultusunda yetenek yönetimi süreçlerini geliştirmek ve uygulamak, sürdürülebilir kurumsal başarı için gereken yeteneği Topluluğa çekmek, Topluluk bünyesindeki yeteneklerin potansiyellerini açığa çıkartmalarına imkan sağlayarak elde tutmak ve geleceğin liderlerini yetiştirmek amacıyla 2016 yılı stratejik hedefleri arasında yer almış ve proje hazırlık çalışmaları başlatılmıştır.

Elde ettiğimiz başarıdaki en temel belirleyici etkenlerden birinin çalışanlarımız olduğunun bilinciyle çalışanlarımızın daha üretken, yetkin ve mutlu olacağı bir çalışma ortamını onlara sunmak için sürekli olarak çalışmaktayız.

İŞ HAYATINDA EŞİTLİK VE ADİL ÇALIŞMA KOŞULLARI

Şişecam Topluluğu'nda tüm insan kaynakları uygulamaları fırsat eşitliğine dayanmaktadır. İşe alım sürecinden başlayan bu yaklaşım çalışanlarımızın iş hayatları boyunca tüm süreçlerde devam etmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda ücret ve yan haklar yönetimi, cinsiyet, din, dil, ırk vb. konularda herhangi bir ayırım yapılmaksızın yalnızca işin büyüklüğü, iş gerekliliklerine dayalı bilgi, beceri ve deneyimler gibi işe dönük kriterler çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Aynı iş ve bilgi/beceri deneyimlere sahip çalışanlar arasından bu kapsamda herhangi bir ayırım gözetilmemektedir. İş değerlendirme sonucunda aynı iş büyüklüğü ve niteliklere sahip çalışanlar için aynı taban maaş ve yan haklar uygulanmaktadır. İnsan kaynakları süreç ve uygulamalarında, objektif ve sistematik bir yaklaşımla hareket edilmekte, çalışanlarımızın performansı eşit şartlar altında ölçülmekte ve adil bir şekilde değerlendirilmektedir.

Topluluk olarak ayrımcılığın hiçbir türünün uygulanmadığı, ulusal ve uluslararası standartlara uygun, tüm hakların eşit sunulduğu bir işyerinin sağlanması için çalışmaktayız. Raporlama döneminde Şişecam Topluluğu operasyonları kapsamında gerçekleşen bir ayrımcılık vakası ya da şikayeti bulunmamaktadır. Faaliyetlerimiz kapsamında, zorla ve zorunlu çalıştırma, çocuk istihdamı gibi uygulamalara izin verilmemektedir.

Topluluk olarak iş hayatında kadın istihdamını ve kadın çalışanların yönetimde yer almalarını desteklemekteyiz. 2015 yılı itibariyle tüm yöneticilerimizin içerisindeki kadın yöneticilerimizin oranı %25'tir.

Çalışanlarımızın doğum izinleri ile ilgili tüm yasal düzenlemelere uyum sağlıyoruz. 2015 yılında doğum iznine ayrılan kadın çalışanlarımızın %80'i izin sürelerinin ardından işine geri dönmüştür.

Topluluk olarak iş hayatında kadın istihdamını ve kadın çalışanların yönetimde yer almalarını desteklemekteyiz. 2015 yılı itibariyle tüm yöneticilerimizin içerisindeki kadın yöneticilerimizin oranı %25'tir.

ÇALIŞAN GELİŞİMİ

Topluluk olarak amacımız doğru yeteneği ve yetkin bireyleri bünyemize katmak ve yetkinliklerini artıracak uygulamalarla gelişimlerini sürdürülebilir bir şekilde hayata geçirmektir. Bu amaçla sağladığımız eğitim olanaklarının yanı sıra düzenli performans değerlendirmeleri, kariyer yönetimi ve gelişim uygulamaları hayata geçirilmektedir.

Şişecam Topluluğu'nun vizyon, misyon ve stratejileriyle entegre bir şekilde işleyen Performans Yönetim Sistemi'nin amacı başarı odaklı performans kültürünü yaygınlaştırmak, kişisel başarının kurumsal başarıya dönüşmesini desteklemek ve kurumsal hazır oluşu temin etmektir.

Kariyer Yönetim Sistemi kapsamında, ihtiyaçları değerlendirmek adına her yıl düzenli olarak kariyer toplantıları organize edilmektedir.

Performans Yönetim Sistemi'nden elde edilen veriler doğrultusunda bireysel ihtiyaçlara yönelik gelişim planları hazırlanmaktadır. Tüm beyaz yakalı çalışanlar için düzenli bir performans ve yetkinlik değerlendirmesi yapılmakta ve çalışanlara performans geri bildirimleri sağlanmaktadır. Raporlama döneminde beyaz yakalı çalışanlarımızın tamamı performans geri bildirimini almıştır.

Şişecam Topluluğu'nda eğitim ve gelişim faaliyetleri çalışanların pozisyon bazlı yetkinliklerini, mesleki yeterliliklerini, bireysel öğrenme ve gelişim ihtiyaçlarını desteklemek ve yeni pozisyonlara hazırlanmalarını sağlamak üzere gerçekleştirilmektedir.

Şişecam Akademi

2015 yılında, eğitim ve gelişim faaliyetleri, yenilikçi yöntemler ve yatırımlarla farklı bir boyut kazandırılarak "Şişecam Akademi" adı altında yeniden yapılandırılmıştır. Bu yapı ile Topluluğun kurumsal hedeflerine katkı sağlanması, insan kaynağı yetkinliklerinin geliştirilmesi, kurum imajına ve çalışan bağlılığına önemli katkılar sağlanması amaçlanmaktadır. Şişecam Akademi'nin yapılanmasında, belirli bir alana yönelik değil, tüm eğitim ve gelişim faaliyetlerini bir çatı altında toplamayı amaçlayan bir yapı hedeflenmiştir. Bu yapı ile, beyaz yaka ve mavi yakanın eğitim ve gelişim süreçleri merkezi olarak yönetilecektir. Şişecam Akademi bünyesinde Satış ve Pazarlama Okulu, Tedarik Zinciri Yönetim Okulu, Cam Okulu ve Liderlik Okulu programları oluşturulmuştur.

EĞİTİMLER	2015
EĞİTİM KATILIMCI SAYISI	21.732
KATEGORİ BAZINDA	
MAVİ YAKA	13.306
BEYAZ YAKA	8.426
CİNSİYET BAZINDA	
KADIN	1.829
ERKEK	19.903
TOPLAM EĞİTİM SAATİ (KİŞİ*SAAT)	221.857
KATEGORİ BAZINDA	
MAVİ YAKA	117.604
BEYAZ YAKA	104.253
CİNSİYET BAZINDA	
KADIN	18.623
ERKEK	203.234

Raporlama döneminde çalışanlarımıza

221.857

kişi*saat eğitim verilmiştir.

Liderlik Okulu ve Satış Okulu

Şişecam Akademi, ana kurumsal yetkinlik ve stratejileri öğrenme mekanizmalarına yansiyacak şekilde farklı okullar altında yapılandırılmıştır. Bunlardan en önemli 2 tanesi, liderlik ve satış okulu olarak belirlenmiş ve 2015 yılında hayata geçmiştir. Bu okullardaki programlar hedef kitlenin ihtiyacına göre çeşitli seviyelerde tasarlanmaktadır.

Programların tasarımında, farklılaşmış eğitim yöntemlerinin hibrid modelde kullanılması amaçlanmaktadır. Hibrid model ile ön çalışmalar, ödev, proje, uzaktan eğitimler, sınıf içi eğitim, workshop gibi farklı yöntemler bir arada kullanılmaktadır.

2015 yılında hayata geçirilen Liderlik Okulu projesi ile Şişecam Topluluğu yönetim kadrosunun liderlik yetkinliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. "Şişecam Global Liderlik Modeli" ile özel olarak hazırlanan eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Program kapsamında, envanter uygulamaları, sınıf eğitimleri, birebir koçluk görüşmeleri organize edilmektedir.

Satış Okulu, Topluluk genelinde satış kültürünün yaygınlaştırılması için Şişecam Global Liderlik Modeli ile uyumlu satış yetkinliklerine sahip satışçılar yetiştirmek üzere tasarlanmıştır.

Cam Okulu- Şişecam Topluluğunun ana faaliyet alanı olan cam konusunda nitelikli insan kaynağının artırılması için Cam Okulu Projesi hayata geçirilmiştir. Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Başkanlığı (ATGB) işbirliği içinde Mühendisler için Cam Bilimi ve Teknolojisi, Cam'da Kırılma Analizi eğitimleri ve Cam Çalıştayları gerçekleştirilmiştir.

Tedarik Zinciri Yönetim Okulu- Tedarik Zinciri süreçlerinin bütünsel olarak yönetilmesine yönelik başlatılan Supply Chain Operations Reference (SCOR) Modeli eğitimleri 2015 yılında da devam etmiştir.

Global Liderlik Modeli- Global Liderlik Modeli, geleceğin liderlerini yetiştirmeyi ve geliştirmeyi hedefleyen bir yetkinlik modelidir. 2015 yılında Global Liderlik Modeli "ATLAS" olarak yeniden tasarlanarak Şişecam Topluluğu için ortak bir liderlik stratejisi oluşturulmuştur.

Modelin oluşturulması ile birlikte insan kaynakları iş ailesine yetkinlik eğitimleri verilmiş, yeni yaklaşıma yönelik bilgilendirmeler yapılmıştır. Modelin yaygınlaştırılması kapsamında, işe alma sürecinin gözden geçirilerek düzenlenmesi, yeni iş ailesi/pozisyon/unvan yetkinlikleri ve seviyelerinin tanımlanması, performans ve kariyer yönetim süreçlerine entegrasyonunun yapılması, çalışan el kitaplarının hazırlanarak tüm çalışanlarla paylaşılması süreçleri gerçekleştirilmiştir.

SuccessFactors Eğitim Yönetim Sistemi- Beyaz yakalı çalışanların sınıf içi eğitimleri SuccessFactors sistemi üzerinden planlanıp paylaşılmaktadır. Çalışanlarımız yıl boyunca eğitim takvimlerini bu program ile takip edip programlamaktadır.

e-öğrenme Programları - 2015 yılında eğitim ve gelişim faaliyetlerini sınıf içi uygulamaların ötesine taşıyan katılımcı e-öğrenme uygulamalarının yaygınlaştırılması için çeşitli eğitim araçları geliştirilmiştir. Kişisel Bilgi Güvenliği Eğitimi, İSG, Şişecam Etik Eğitimi gibi çok sayıda eğitim programı çalışanlarımıza e-öğrenme programları sunulmuştur.

Oryantasyon Projesi- Şişecam Topluluğunda işe yeni başlayan çalışanların kurum kültürümüzü, faaliyet alanımızı, organizasyon yapımızı ve uygulamalarımızı yakından tanıyarak yeni görevlerine daha kolay adapte olmalarını sağlamak amacıyla 2015 yılında oryantasyon e-modülü ve çalışanlar için elektronik el kitabı hazırlanmıştır.

İşveren Markası- Şişecam çalışanları, marka imajını artırmak amacıyla her yıl üniversite kampüslerinde vaka çalışmaları, mülakat denemeleri, yöneticiler ile kahve arası sohbetler gibi organizasyonlar düzenlemektedir. Vaka çalışmalarında öğrenciler yöneticiler tarafından değerlendirilerek başarılı bulunanlara staj imkanı sağlanmaktadır. Mülakat denemeleri ile öğrencilerin birebir veya grup mülakatlarında deneyim kazanmaları hedeflenmektedir. Kahve arası sohbetlerde ise öğrenciler yöneticilerle görüşerek onların kariyer yolculukları hakkında fikir sahibi olma imkanı bulmaktadır.

Uzun Dönem Staj Programları- Uzun dönem staj programı, başarılı öğrencilerin uzun dönem stajyer kalmalarını sağlamaktadır. Böylelikle, ekibe katılan stajyerler şirket kültürü hakkında eğitilirken yöneticileri tarafından da performansları bakımından değerlendirilmiş olmaktadır.

ÇALIŞAN HAKLARI

Topluluk olarak elde ettiğimiz başarılar çalışanlarımız ile mümkün olabilmektedir. Bu kapsamda, inovasyon kültürünü destekleyerek en yetenekli çalışanları kazanmayı ve onlara tatmin edici bir iş ortamı sunmayı amaçlamaktayız. Bu doğrultuda, çalışanlarımıza yıllık izin, evlilik izini, doğum ve babalık izninin yanı sıra eğitim ödeneği, başarı ödeneği ve ikramiyeler gibi çeşitli yan haklar sunulmaktadır.

Esnek Yan Haklar Programı

Uygulama kapsamında aylık ücretli çalışanlara Özel Sağlık Sigortası ve saat ücretli çalışanlara Tamamlayıcı Sağlık Sigortası uygulaması bir yan hak olarak hayata geçirilmiştir. Bunun yanı sıra aylık ücretle çalışanlar sosyal yardımları ile alternatif sağlık sigortası paketlerini kendileri ve aileleri için seçebilmekte ayrıca kendileri için Hayat Sigortası alabilmektedir.

Esnek Yan Haklar Uygulaması kapsamında tasarlanan portal vasıtasıyla çalışanlar kendi bütçelerini yaratarak seçimlerini gerçekleştirebilmektedir.

Uygulama kapsamında 2015 yılında;

4.350'si beyaz yakalı çalışan, 7.797'si mavi yakalı çalışan olmak üzere toplamda 12.147 çalışan sağlık sigortası teminatı kapsamında alınmıştır. Ayrıca 2.412 çalışan "portal" üzerinden seçim yaparak esnek yan haklar sistemine dahil olmuştur.

Şişecam Topluluğu, 2005 senesinden itibaren çalışanlarına BES (Bireysel Emeklilik Sistemi) işveren katkısı sağlamaktadır. Çalışanın sisteme dahil olması halinde işveren çalışanın brüt ücretinin %3'ü oranında tutarı çalışanın adına BES katkı payı olarak yatırmaktadır. 01.01.2015 - 31.12.2015 döneminde ödenen toplam BES işveren katkı payı tutarı 4.581.438 TL'dir.

Esnek Zaman Uygulaması

Çalışanlarımızın iş-yaşam dengesini sağlamalarına, motivasyonlarını artırmaya ve başarılarının sürdürülebilir olmasına katkı sağlamak amacıyla 2015 yılı başlangıcı itibarıyla Şişecam Topluluğu Türkiye kuruluşlarında esnek zamanlı çalışma projesi uygulamaya alınmıştır. Bu kapsamda çalışanlar günlük çalışma süresi değişmeksizin iş başlangıç ve bitiş saatlerini yöneticileri ile mutabık kalarak belirleyebilmekte böylelikle iş-yaşam dengelerini istedikleri doğrultuda ayarlayabilmektedir.

Tanım, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi

Şişecam Çalışan Takdir ve Ödüllendirme Sistemi kapsamında, çalışanlarımızın birey veya ekip olarak kurumun hedeflerine ulaşmasına yardımcı olan davranış, çaba ve başarıları ödüllendirilmektedir. Bu sayede,

çalışan bağlılığı ve motivasyonu artırılmaktadır. 2015 yılında, anlık ödüllendirme sistemi kapsamında Topluluk genelinde 709 çalışanımız ödüllendirilmiştir.

Şişecam Topluluğu'nda 10, 15, 20, 25 ve 30 kıdem yılını tamamlayan çalışanları teşvik etmek amacıyla düzenlenen Kıdem Teşvik Törenleri kapsamında, 2015 yılında, toplam 1.473 çalışana ödülleri takdim edilmiştir.

İş süreçlerine ve sonuçlarına olumlu katkısı bulunan, gelişim göstererek fark yaratan projeler "Yıldızlar geçidi Ödül Töreni" kapsamında ödüllendirilmektedir. 2015 yılında dördüncüsü gerçekleştirilen törende toplamda 50 başarılı proje ödüllendirilmiştir.

Çalışan Bağlılığı

Ŗiřecam Topluluğu, çalışanları için uygun çalışma iklimini oluşturabilmek amacıyla 2013'te çalışan bağlılığını ölçmeye ve sonuçlarından yararlanarak iyileştirme faaliyetleri geliştirmeye başlamıştır. Topluluk genelinde tüm aylık ücretli çalışanları kapsayan Çalışan Bağlılığı Araştırması, 2015 yılı Eylül ayında tekrarlanmış, uluslararası bir danışmanlık şirketi tarafından, bireysel yanıtların gizliliğinin korunması ilkesi çerçevesinde gerçekteşirilmişti. Araştırmaya katılım, 2013 yılına kıyasla %16 artarak, 2015 yılında %77 oranında gerçekteşmiştir. Ankette, üst yönetim, ilk yönetici, kariyer olanakları, eğitim ve gelişim, performans yönetimi, ödüllendirme ve takdir, işbirliği, yetkilendirme ve otonomi, iş/özel yaşam dengesi, çeşitlilik ve kapsayıcılık, yetenek ve kadrolama, imkan sağlayan altyapı gibi faktörler kapsamında bağlılık ve memnuniyet düzeyleri ölçümlenmiştir. Ŗiřecam Topluluğu bağlılık oranı; Topluluğumuz ile daha fazla kıyaslanabilir olduğu düşünölen benzer hacimdeki şirketlerin bağlılık ortalamasından oluşan özel grup kıyas verisi ve Türkiye Beyaz Yaka bağlılık normu ile yaklaşık olarak eş düzeydedir.

Sendikal Haklar

Çalışanların sendikal haklarının korunması titizlikle takip edilen konuların başında gelmektedir. Çalışanların şirket yönetimiyle ilişkilerinde sağlıklı bir yapı çerçevesinde temsil edilmesine önem verilmekte, toplu sözleşme ve örgütlenme haklarını özgürce kullanabilmeleri sağlanmaktadır. Ŗiřecam Topluluğu'nda endüstri ilişkileri Endüstri ilişkileri Direktörlüğü koordinasyonunda yürütölmektedir. 2015 yılı itibariyle üç iş kolunda ilgili dört işçi sendikasıyla endüstri ilişkileri yürütölmektedir.

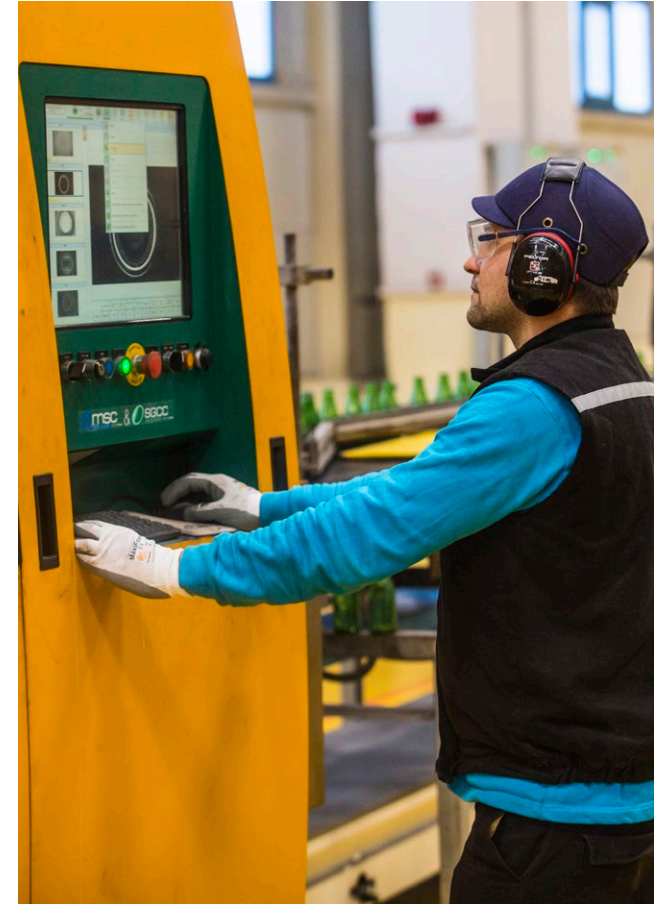
Endüstri ilişkileri vizyonumuz;

- Topluluk politikaları çerçevesinde endüstri ilişkilerini dengeli ve sağlıklı bir şekilde geliştirerek rekabet edebilirliği ve verimliliği artırmak,
- Sendikalarla diyaloga ve güvene dayalı olarak işyerinde endüstriyel uyumu sürekli kılmak,
- “Önce İnsan” felsefesi çerçevesinde, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin daha etkin hale gelmesi için çalışmalar yapmaktır.

2015 yılı itibariyle Topluluk geneli sendikalılık oranımız %59,83'tür. Mavi yakalı çalışanlarımızın %95,60'ı toplu iş sözleşmesi kapsamındadır.

işyerinde barışı sürekli kılmak adına sendikalar ile güven ve diyaloga dayalı, yapıcı ilişkiler kurarız. Sendikalaşma konusundaki pozitif yaklaşımımız sayesinde raporlama döneminde, endüstriyel ilişkilerden kaynaklanan sıkıntılar asgari düzeyde kalmıştır.

Topluluk şirketleri ve çalışanlar, iş sözleşmesinin sona ermesine karar verdiklerinde, haklı nedenle fesih halleri saklı kalmak üzere, bildirim sürelerine uygun olarak karşı tarafa önceden haber vermekle yükömlü olup, bu konu 4857 sayılı iş Kanunu ve sendikalarla yapılan toplu iş sözleşmeleri kapsamında düzenlenmektedir.

ÇALIŞAN KATILIMI

Topluluğumuz bünyesinde çalışanlarımızın fikir ve önerilerini paylaşabileceği, şirketimizdeki gelişmelerden haberdar olabileceği, birbiriyle daha rahat iletişim kurabileceği katılımcı bir kurum kültürü yaratmak için çeşitli uygulama ve projeler hayata geçirilmektedir.

Campport - Şişecam Topluluğu genelinde yaygın olarak kullanılan kurumsal intranet sistemi Campport 2015 yılında yenilenmiştir. Bu sayede sistem daha kullanıcı dostu, kolay erişilebilir ve interaktif bir yapıya kavuşmuştur. Devreye alınan yeni Campport sayfası ile birlikte çalışanlarımızın kullanım oranlarında önemli bir artış yaşanmıştır.

Mavi Yaka E-Posta Adresleri - Şişecam gündemindeki gelişmelerden tüm çalışanların kolaylıkla haberdar olması sağlamak, ücret bilgileri ve bordro gibi bir bölüm işlemleri bu ortamlarda hayata geçirebilmek ve karşılıklı iletişimi kolaylaştırmak için talep eden mavi yakalı çalışanlara e-posta adresi tanımlanmıştır. Bu uygulamadan 4.705 çalışanımız faydalanmıştır.

Fikir Fabrikası - Fikir Fabrikası çalışanlarımızın önerilerini iletilebilmesi için oluşturulmuş bir platformdur. Fikir Fabrikası sayesinde çalışanlarımızın katma değer üreten yenilikçi önerilerini topluyor ve değerlendiriyoruz. 2015 yılında bu platform iletilen fikirlerin hayata geçmesi sayesinde 54 öneri ödüllendirilmiş ve toplamda 2.248.415 TL kazanç sağlanmıştır.

Ortak Dil Programı - Şişecam Topluluğu genelinde ortak bir yönetim kültürünün oluşturulması amacıyla Ortak Dil programı başlatılmıştır. Program, farklı seviyelerdeki yönetim ekiplerinin etkileşimini artırmak üzere tasarlanmıştır.

“Biz Şişecamlıyız” Toplantıları - Şişecam Topluluğu, kurum kültürü ve değerlerinin tüm çalışanlara yayılmasını sağlamak amacıyla “Biz Şişecamlıyız” çalıştayları düzenlenmektedir.

“ŞİMDİ!” Sosyal Aktivite Kulübü - Çalışanlarımız, iş yerinde geçirdikleri zamanı keyifli geçirebilmeleri, birbirleri ile sosyal ilişkilerini güçlendirebilmeleri, paylaşım içerisinde olan sinerjik bir ortam yaratarak çalışan mutluluğunun üretkenliğe dönüşmesi amacıyla kurulan Şişecam Sosyal Aktivite Kulübü’ne katılım sağlamaktadırlar. Kulüp dahilinde, gönüllü çalışanların katılımı ile gezi, tiyatro, spor turnuvaları ve yardım kampanyaları gibi geniş bir yelpazede aktivite ve projeler gerçekleştirilmektedir.

Yayımlı Projesi - Yayımlı projesi kapsamında oluşturulan “Şişecam Anayasası” kurum değerlerinin günlük faaliyetlere yansıtılması ve davranışlara adapte edilmesi için neler yapılması gerektiği hakkında yönlendirici bir doküman olarak tasarlanmış ve çalıştaylarda tüm Şişecam çalışanlarına dağıtılmıştır.

Projenin bir diğer adımı olarak Topluluğun tüm lokasyonlarından ve işletmelerinden seçilen 150 kişilik aylık ücretli ve saat ücretli çalışanların dahil olduğu “Gelişim Elçileri” ekibi ile üç koordinasyon toplantısı düzenlenmiştir. Elçilerin davranışlarıyla çevrelerine kurum değerlerinin benimsenmesi hususunda örnek olmalarını, böylelikle kurum değerlerinin davranışlara dönüştürülmesine katkıda bulunmayı ve bunun yanı sıra yeni uygulama ve düzenlemeler hakkında çalışan görüşlerinin aracısız olarak paylaşılabilmesini sağlayacak bir iletişim platformunun oluşturulmasını amaçlayan Gelişim Elçileri programı ile kurum içi iletişimin güçlendirilmesini hedeflenmiştir.

Topluluğumuz bünyesinde çalışanlarımızın fikir ve önerilerini paylaşabileceği, şirketimizdeki gelişmelerden haberdar olabileceği, birbiriyle daha rahat iletişim kurabileceği katılımcı bir kurum kültürü yaratmak için çeşitli uygulama ve projeler hayata geçirilmektedir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Şişecam'da İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) yönetimi Şişecam Endüstri İlişkileri Direktörlüğü sorumluluğunda yönetilmektedir. Direktörlük, Topluluğu ilgilendiren ortak İSG konularında destek sağlamakta, yıllık plan dahilinde fabrikaları ziyaret ederek İSG ölçüm ve gözlem faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Üretim tesislerinin performansı sürekli izlenerek ihtiyaç duyulan destek verilmektedir. Gözden geçirmeler sonrasında elde edilen sonuçlar Risk Yönetimi, İç Denetim ve ilgili İnsan Kaynakları departmanları ile paylaşılmaktadır. Topluluk genelindeki uygulamaların tutarlı olması amacıyla iş sağlığı ve güvenliği konuları Topluluğun yayınladığı İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası çerçevesinde ve OHSAS 18001 Standardına uyumlu olarak yönetilmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda en iyi standartları yakalamak amacıyla çalışma ortamlarının sürekli iyileştirilmesine, çalışanların sağlık ve güvenlik konularında bilinç ve farkındalık düzeylerinin yükseltilmesine yönelik Topluluk genelinde çalışmalar yürütülmektedir. İş süreçlerindeki riskler en aza indirecek biçimde tasarlanmakta, kazasız iş yerleri oluşturmak adına yeni ve inovatif teknolojilere yatırım yapılmaktadır.

Şişecam Topluluğu İş Kazalarının Takibi ve Düzeltici/Önleyici Faaliyetler (DÖF) Sistemi Projesi uygulaması kapsamında işyerlerinde meydana gelen kazaların daha kapsamlı olarak kayıt altına alınması hedeflenmektedir.

Raporlama döneminde,
12.798 çalışmamıza
172.377 kişi*saat,
5.840 iş ortağı çalışanına
10.978 kişi*saat
 iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmiştir.

DÖF sistemi yönetim ve satış merkezleri dahil tüm işyerlerinde ve departmanlarda mevcut olup, iş kazalarının sistematik bir şekilde izlenmesini ve kontrol edilmesini sağlamaktadır. Böylelikle, Topluluk şirketleri, kendi şirketlere ait iş kazalarının dışında diğer şirketlerin de iş kazalarının ve alınan aksiyonların akış süreçlerini inceleyebilmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği kültürünün desteklenmesinin, iş kazalarının oranının azaltılmasında başarıya ulaşmak için son derece önemli olduğu inancıyla, çalışanlarımıza ve iş ortağı çalışanlarına yönelik iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri organize edilmektedir. Raporlama döneminde, 12.798 çalışmamıza 172.377 kişi*saat, 5.840 iş ortağı çalışanına 10.978 kişi*saat iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmiştir.

Şişecam Topluluğu'na bağlı tüm yurtiçi fabrikalarında iş sağlığı ve güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve sağlık personellerinden oluşan İSG Birimi bulunmaktadır. Ayrıca, her fabrikada yönetimden bir temsilcinin de üyesi olduğu bir İSG Komitesi bulunmaktadır. Tüm çalışanlarımız İSG komiteleri tarafından temsil edilmektedir. Topluluğun Türkiye'deki faaliyetlerinde

bulunan 69 İSG komitesinde 97'si çalışan temsilcisi olmak üzere 324 üye görev almaktadır. Komitelerde yer alması gereken minimum temsilci sayıları yasal düzenlemelere uygun olarak belirlenmektedir.

Topluluk şirketlerimiz bünyesinde kaza sayılarını ve etkilerini, yaralanmaları azaltabilmek adına sürekli risk analizleri yürütülmekte ve önleyici kontrol planları yapılmakta, periyodik ekipman kontrolleri gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında, günlük saha ziyaretleri ile anlık riskler tespit edilmekte ve önleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Çalışanların mesleki ve genel hastalıklara karşı korunması Şişecam Topluluğu'nda ilke edinilmiştir. Bu doğrultuda, çalışanlara mesleki hastalıkların sebepleri, hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin uygulanması, biyolojik ve psikososyal risk etmenleri, ilkyardım konularında eğitimler verilmektedir. Bunun yanında fabrikalarda çalışanların maruz kaldıkları toz ve gazlara ilişkin periyodik ortam ve sağlık kontrolleri yapılmaktadır. Sağlık kontrolü kapsamında herhangi bir problem tespisi konan çalışan derhal tehlikeli çalışma bölgesinden uzaklaştırılarak yakın inceleme altına alınmaktadır.

Çalışanlarımızın iş yaşamının önemli bir parçası olması nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği konuları sendikalarla imzaladığımız toplu iş sözleşmeleri kapsamında yer almaktadır.

Topluluk şirketlerimiz bünyesinde kaza sayılarını ve etkilerini, yaralanmaları azaltabilmek adına sürekli risk analizleri yürütülmekte ve önleyici kontrol planları yapılmakta, periyodik ekipman kontrolleri gerçekleştirilmektedir.

Davranış Odaklı İş Sağlığı ve Güvenliği Projesi

2015 yılında Endüstri İlişkileri Direktörlüğü koordinasyonunda Davranış Odaklı İş Sağlığı ve Güvenliği projesi başlatılmıştır. Proje çıktıları esas alınarak davranış değişikliği için aksiyon planı çıkartılmıştır.

Projede tüm çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği konusundaki mevcut algılarının ve bu konudaki kurallarına uygun davranma konusundaki eksiklerinin belirlenmesi; olumlu yönde davranış değişimi için gereken adımların tespit edilmesi ve bu amaca uygun çalışmalar yapılması hedeflenmiştir. Ayrıca İSG konusundaki bakış açısında bölgeler ve fabrikalar arasındaki benzerlik ve farklılıklar tespit edilmiş ve bütün veriler ışığında, 2016 yılı İş Sağlığı ve Güvenliği aksiyon planları oluşturulmuştur.

Etiketleme Kilitleme Sistemi Kurulumu

Raporlama döneminde kaza sıklık ve şiddet oranlarında düşüş elde etmek amacı ile Bilecik Maden Tesislerinde etiketleme ve kilitleme/yaşam hattı sistemi kurulmuştur. Bu sayede çalışan makinaya müdahale kaynaklı iş kazalarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Projenin 5 ayrı lokasyonda daha kurulması hedeflenmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası

Şişecam Topluluğu olarak düzenlediğimiz çeşitli etkinliklerle İş Sağlığı ve Güvenliği bilincinin geliştirilmesi ve iş kazalarını önlemeye yönelik çeşitli faaliyetlerde bulunmaktayız. 4-10 Mayıs tarihleri arasında kutlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası'nda daha önceki yıllarda olduğu gibi düzenlenen toplantılarla, ilgili birimler gerek iş hukuku gerekse iş sağlığı ve güvenliği alanındaki değişiklikler hakkında bilgilendirilmiştir.

İSG haftası boyunca "İş Sağlığı ve Güvenliğinin Önemi" konulu Şişecam çalışanlarının çocuklarının katılım gösterdiği resim yarışması düzenlenmiştir. Üçüncü kez düzenlenen resim yarışmasına bu yıl Topluluğun tüm tesislerinden katılım gerçekleşmiştir. Çocukların gözünden, ebeveynlerinin sağlıklı ve güvenli bir iş ortamında çalışmalarının ne derece önemli olduğunu ifade ettikleri resimler yarışma kapsamında değerlendirilmiş ve kazananlar ödüllendirilmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Ödül Sistemi

Şişecam Topluluğu'nun iş kazaları takibi 2014 yılına kadar yurt içinde 21, yurt dışında 14 işyeri için sağlanırken, yeni uygulamaya konulan iş kazalarının takibi sistemi ile 2014 yılında yurt içinde 24, yurt dışında 21 şirket olmak üzere toplamda 45 işyerinin takibine başlanmıştır. Bununla birlikte müteahhit çalışanları da takip sistemine alınarak, ödüllendirme sistemine dahil edilmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Ödül Sistemi değiştirilerek daha kapsamlı ve etkin hale getirilmiş, İSG alanında başarılı olan işyerleri Şişecam Yıldızları Ödül Töreni'nde ödüllendirilmiştir. Ayrıca 2015 yılında ilk defa uygulamaya konulan "İş Sağlığı ve Güvenliği Alanında En İyi Uygulama" ödülü de yapılan başvurular arasından seçilerek kazanan işyerine verilmiştir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ POLİTİKASI

Üretim faaliyetlerimizin tüm aşamalarını sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamında gerçekleştirmeyi hedeflemekteyiz. Bu hedef doğrultusunda sağlıklı bireylerin ve işgücünün oluşturulmasına yönelik sorumluluğumuzun gereği olarak;

- İş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi için gerekli tedbirleri belirlemeyi, uygulamayı ve uygulatmayı,
- Çalışanların katılımıyla risk değerlendirmesi yapmayı ve kabul edilebilir risk seviyesine ulaşmayı,
- Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı için güvenli ekipman ve uygun teknolojiler kullanmayı,
- İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının iyileştirilmesi çalışmalarına organizasyonun her kademesinin ve paydaşlarımızın katılımını sağlamayı,
- İş sağlığı ve güvenliği kültürünü oluşturmayı ve yaşam tarzı haline getirmeyi benimsiyoruz.

Bu doğrultuda,

- İş sağlığı ve güvenliği konusundaki yasal yükümlülükleri, ilgili standartları ve şartları karşılamayı,
- İş sağlığı ve güvenliği konusunda proaktif bir yaklaşım ile süreçlerimizi sürekli iyileştirmeyi ve performansımızı artırmayı,
- İş sağlığı ve güvenliği ilkelerimizin benimsenmesi için çalışanlarımıza ve hizmet aldığımız alt işveren / tedarikçi firmaların çalışanlarına, ziyaretçilere, stajyerlere yönelik eğitim ve etkinlikleri geliştirerek sürdürmeyi,

beyan ve taahhüt ederiz.

GENEL MÜDÜR

ÇEVRE

Operasyonlarımız, iş süreçlerimiz sonucunda ortaya çıkan çevresel etkimizin farkındalığı ve bilinciyle, bu etkiyi azaltacak şekilde uygulamalar hayata geçirilerek yönetilmektedir. Bu konuda üzerimize düşen sorumluluk bilinci ve sürdürülebilirlik yaklaşımımızın sonucu olarak tüm süreçlerimiz sürekli olarak gözlemlenmekte, elde ettiğimiz performans değerlendirilerek gerekli önlemler hayata geçirilmektedir. Bu kapsamda enerji kullanımını azaltmak ve kaynakların daha verimli değerlendirilmesi için projeler uygulamaya konulmaktadır.

Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için üzerimize düşen sorumluluk bilinciyle, çevre konusundaki performansımız stratejik yönetim anlayışımız kapsamında değerlendirilerek dikkate alınmaktadır. Bu kapsamdaki amaç ve taahhütleri içeren Çevre ve Enerji Politikası Şişecam'ın uluslararası tüm operasyonlarında uygulanmaktadır.

Topluluk kapsamında gerçekleştirdiğimiz çalışmalar şu alanlarda yoğunlaşmaktadır:

- Çevresel etkileri azaltmaya yönelik üretim tekniklerinin kullanılması
- Etkin enerji ve kaynak yönetimi
- İklim değişikliği etkilerini azaltmaya yönelik enerji verimliliği projelerinin geliştirilmesi ve sistemlerin iyileştirilmesi
- Yakıt ve hammadde alternatiflerinin değerlendirilmesi
- Atık geri kazanımı ve geri dönüşümü faaliyetlerinin yaygınlaştırılması

Çevre performansımızı sürekli olarak takip ederek değerlendirmek, çevresel etkilerimizi asgari seviyelere indirmek ve süreçlerin sistematik bir şekilde yönetilmesini sağlamak için Çevre Yönetim Standartları aktif bir şekilde kullanılmakta, gereklilikler eksiksiz bir şekilde hayata geçirilmektedir. Topluluğumuzun bütün üretim tesislerinde ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi standartları esas alınmakta olup, bu tesislerimizin %95'i ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi sertifikasına sahiptir.

Çevre performansının izlenmesi, raporlanması ve sürekli olarak iyileştirmeye yönelik uygulamaların geliştirilmesine yönelik çalışmaları merkezi olarak sürdürülmektedir.

Bunun yanı sıra, her üretim tesisinde doğrudan Fabrika Müdürü'ne bağlı Çevre Görevlisi veya Çevre Yönetim Birimi bulunmaktadır. Çevre görevlileri, fabrikanın bütün üretim birimlerinden sorumluların yer aldığı Çevre Komiteleri ile işbirliği içerisinde görev yapmaktadır.

Şişecam üretim tesislerinde önemli çevre konuları tanımlanarak, iyileştirme potansiyelini belirlemek üzere gerçekleştirilen performans ölçümlerinin sonuçları değerlendirilmekte, gerekli geliştirme çalışmalarını yapmak üzere hedefler oluşturulmakta, hedefler aksiyon planlarıyla takip edilmektedir. Periyodik iç denetimlerinin yanı sıra alt yüklenici denetimleri gerçekleştirilerek önleyici faaliyetler hayata geçirmektedir. Elde edilen tüm sonuçlar yıl sonunda analiz edilerek ilgili sonuçlar değerlendirilmektedir.

Şişecam Topluluğu olarak faaliyet gösterdiğimiz tüm coğrafyalarda çevre kanun ve yönetmeliklerine tam uyum gösterilmektedir. Bu yaklaşımımızın önemli bir sonucu olarak ilgili mevzuat aktif bir şekilde takip edilerek gerekli yatırımlar gerçekleştirilmektedir. Üye olunan sivil toplum kuruluşları ve kurumlar aracılığıyla çevre konusundaki sektör ve paydaş geribildirimleri aktif bir şekilde değerlendirilmekte ve ayrıca bu platformlar aracılığıyla paydaşların bilgilendirilmesi sağlanmaktadır.

Çalışanlarımızın çevresel farkındalığını artırmak adına sürekli çalışıyor, çevre eğitimleri organize ediyoruz. Bu kapsamda 2015 yılında raporlama kapsamındaki Topluluk şirketlerimiz çalışanlarına yönelik 4.473,5 kişi*saat çevre eğitimi düzenlenmiştir.

Çevre yönetimimizin sürekli iyileştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla çevresel performansımızı güçlendirici çalışmalara önemli miktarda kaynak aktarıyoruz. 2015 yılında çevre yatırım ve yönetim çalışmalarına yaklaşık 44 milyon TL'lik kaynak aktarılmıştır.

Şişecam Topluluğu yurtiçi tesislerinde, Çevre Yönetim Sistemi (ISO 14001) esasları, çevre mevzuatı ve diğer şartlara (uluslararası kriterler) uygunluk ile ilgili konularda her yıl çapraz kontroller gerçekleştirilmektedir. Topluluğun farklı tesislerinde çalışan çevre mühendislerinin katılımıyla gerçekleşen çapraz kontroller sonucunda her tesisteki mevcut uygulamalar, öne çıkan iyi uygulamalar ve olumsuz bulgulara ilişkin raporlama yapılmaktadır. Bu sayede hem tesislerde uygulanan mevcut uygulamalar hakkında güncel bilgiler derlenmekte hem de farklı üretim faaliyetlerinde çalışan Topluluk çevre mühendislerinin birbirlerinin deneyimlerinden faydalanmaları sağlanmaktadır.

Dünya Çevre Günü Kutlaması

Şişecam Topluluğu yurtiçi tesislerinde çalışan herkese 5 Haziran Dünya Çevre Günü'ne dair farkındalığı artırmak ve sürdürülebilir bir gelecek için çalıştığımızı vurgulamak amacıyla tohumlu kalem ve geri dönüşümlü defter dağıtılmıştır.

ÇEVRE VE ENERJİ POLİTİKASI

Faaliyetlerimizin ana eksenine oturttuğumuz sürdürülebilir büyümenin, sürdürülebilir çevre ve enerji ilkelerini yaşattığımız sürece mümkün olduğunun bilincinde bir kurum olarak;

- Doğal kaynakları verimli kullanmayı, geri dönüşüm ve geri kazanımı artırmayı,
- Tasarım aşamasından itibaren bütün süreçleri oluştururken enerji verimliliği sağlayan ve çevre dostu olan teknolojileri dikkate almayı,
- İklim değişikliğine olumlu etki yapacak enerji verimliliği projeleri geliştirerek uygulamayı,
- Enerji verimliliği sağlayan ürünleri, hizmetleri ve teknolojileri satın almayı, performansı yüksek tasarımları desteklemeyi,
- Üretim faaliyetlerimizi Çevre ve Enerji Yönetim Sistemleri'ni uygulayarak gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.

Bu doğrultuda;

- Çevre ve enerji ile ilgili yürürlükteki yasal ve diğer şartlara uymayı,
- Çevre ve enerji performansımızı sürekli iyileştirmeyi ve geliştirmeyi,
- Faaliyetlerimizin olumsuz çevre etkilerini azaltmak veya ortadan kaldırmak için gerekli önlemleri almayı,
- Belirlenen amaç ve hedeflerimizi periyodik olarak gözden geçirmeyi, bu amaç ve hedeflere ulaşmak için gerekli kaynakları oluşturmayı,
- Politikamızın paydaşlarımız tarafından anlaşılmasını ve benimsenmesini sağlayarak, bilinç ve duyarlılığı artırmayı,

beyan ve taahhüt ederiz.

GENEL MÜDÜR

ÇEVREMİZE
DUYARLIYIZ

ENERJİ VE EMİSYON YÖNETİMİ

Şişecam Topluluğu olarak enerji yoğun sektörlerde faaliyet göstermekteyiz. Bu nedenle tüm süreçlerimizde enerji verimliliğine azami önem verilmektedir. Faaliyetlerimizde enerji tüketimini ve sera gazı emisyonlarını azaltırken üretim verimliliğini artırmak, üretimde verimliliği ve kaliteyi geliştirirken enerji tüketimini azaltmak temel yaklaşımımızdır.

Verimlilik çalışmaları enerji performansını geliştirmek amacıyla iyileştirme fırsatlarının belirlenmesi, önceliklendirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla merkezi olarak yürütülmektedir. Ayrıca üretim tesislerinde ISO 50001 enerji yönetim sistemi standardı kapsamında çalışmalar sürdürülmektedir. Üretim tesislerimizin önemli bir bölümü ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi sertifikasına sahiptir.

Enerji ve emisyon yönetimi kapsamında üretim tesislerimizdeki enerji tüketiminin ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik olarak, atık ısı geri kazanımı, yeni cam fırını tasarımları, modelleme çalışmaları ve saha uygulamaları konularındaki projeler uygulama öncelikleri arasındadır.

Emisyon yönetimi kapsamında aynı zamanda yasal zorunluluğumuz olan azot oksit bileşiklerini yedi fabrikamızda toplam 16 adet proses bacasında sürekli emisyon ölçüm sistemleri ile ölçülmektedir. Bacalarımızı çevrimiçi izlenerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na ölçüm verileri anlık olarak aktarılmaktadır.

Raporlama dönemi içerisinde toplam doğrudan enerji tüketimimiz 53.610.400 GJ olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir önceki raporlama dönemine göre %4,7 azalışa denk gelmektedir.

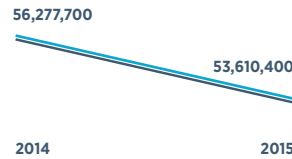
Kaynağına Göre Enerji Tüketim Değerleri (GJ)

	DOĞALGAZ	LPG	ELEKTRİK	MOTORİN	ANTRASİT	TOPLAM
2013	46.871.900	42.000	3.934.600	36.500	3.348.800	54.233.800
2014	48.940.700	39.700	4.010.600	19.400	3.267.300	56.277.700
2015	46.429.900	44.700	3.863.600	69.200	3.203.100	53.610.400

Faaliyet Alanlarına Göre 2015 Yılı Toplam Enerji Kullanımı (GJ)

	DOĞALGAZ	LPG	ELEKTRİK	MOTORİN	ANTRASİT	TOPLAM
DÜZCAM	9.794.500	1.160	1.109.600	6.200	-	10.911.500
CAM EV EŞYASI	4.766.200	43.500	806.500	10.700	-	5.626.900
CAM AMBALAJ	5.834.900	-	1.188.450	5.300	-	7.028.600
KİMYASALLAR	26.034.300	-	759.000	47.000	3.203.100	30.043.300
ŞİŞECAM TOPLULUĞU	46.429.900	44.700	3.863.600	69.200	3.203.100	53.610.400

ENERJİ TÜKETİMİ (GJ)

Raporlama dönemi içerisinde toplam doğrudan enerji tüketimimiz **53.610.400 GJ** olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir önceki raporlama dönemine göre **%4,7** azalışa denk gelmektedir.

Şişecam Topluluğu'nun bütün üretim tesislerinde, enerji kullanımı açısından iyileştirilebilecek noktalar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. 2014 yılında başlatılan enerji verimliliği yüksek ekipman değişimi projesine raporlama döneminde de devam edilmiştir. Projelerin tüm aşamaları, Şişecam fabrikalarındaki uzman mühendisler tarafından teknik ve ekonomik açılarından optimize edilerek değerlendirilmektedir. Sadece verimli elektrik motorlarının değişimi ile ortalama %5 enerji tasarrufu sağlandığı tespit edilmiştir. Kurulumu devam etmekte

olan Sürdürülebilir Enerji Ölçme ve İzleme Sistemi'nin devreye girmesiyle, projelerden elde edilecek verimlilik artışı daha sağlıklı ve karşılaştırmalı yapılabilecektir.

Topluluk bünyesindeki üretim tesislerinin enerji verimlilik seviyelerinin belirlenmesine ve potansiyellerin tespitine ilişkin yapılan plan kapsamında 2012 yılında başlatılan enerji etütleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yetkilendirdiği bağımsız bir denetim firması tarafından devam etmektedir. Bugüne kadar yurt içinde 28 tesisin etütleri tamamlanmıştır.

Sürdürülebilir Enerji Ölçme İzleme Sistemi

2014 yılı verilerine göre, yurtdışı ve yurtdışı fabrikalarımızın toplam elektrik tüketimi, ülkemiz elektrik tüketiminin yaklaşık %0,70, gaz tüketiminin ise %3,85'ine karşılık gelmektedir. Diğer enerji hammaddeleri ile birlikte, birçok ülkenin toplam enerji tüketimini aşan bu oranların tedarigiinden verimliliklerine, satın almasından atıklarına kadar yönetimi, uygulamaların her aşamasının sayısal temelli hedeflerle izlenmesi ve enerji politikalarının bu sonuçlar doğrultusunda dinamik hale getirilmesi ile etkinlik kazanacaktır. Sayısal izleme ile, ekipman ve sistem seçimlerinin teorik hesaplamaları ile fabrikalardaki pratik sonuçların karşılaştırılması, hedeflerin doğru verilmesi ve değerlendirilmesi, kabullerin minimum seviyede tutulması, aynı referans koşullarında değerlendirme, öncelikle en faydalı projelerin hayata geçirilmesi, bunlar kapsamında gelecek çalışmalara yön verilmesi ve benzeri birçok konunun nesnel analizi ile mümkün olacaktır.

Proje, yapıları farklılık arz eden dağıtılmış 15 fabrikada uygulanmaktadır. Standart referans koşullarını sağlamak ve model oluşturmak, projenin diğer fabrikalarda ve kendi içerisindeki genişlemeyi de aynı temele oturtmuştur.

Bu aynı zamanda yöneticilerin aynı verilere göre doğru değerlendirme yapmasına da olanak sağlayacaktır. Şişecam, sürdürülebilir genişlemeye olanak tanıyan bu büyüklükteki bir enerji izleme ve ölçme sistemi kurulumu ile bu konuda da öncü rolünü üstlenmiştir. Projenin Cam Ambalaj, Cam Ev Eşyası ve Kimyasallar İş Gruplarının üçer, Düzcam grubunun da 6 fabrikasında kademeli devreye alma sürecinde sona gelmiştir.

2015 yılında enerji tasarruf projeleri sayesinde toplam 7,7 milyon kWh elektrik ve 3,3 milyon Sm³ doğalgaz tasarrufu sağlanmış, 10.000 tCO₂'in salımı önlenmiştir.

Topluluğun atık ısı potansiyeli yüksek olan, yurtdışındaki ve yurtdışındaki üç işletmesinde (Şişecam Düzcamlar Mersin ve Bulgaristan fabrikaları ile Şişecam Cam Ambalaj Yenişehir Fabrikası) ORC (Organic Rankine Cycle) tesisi kurulumu ile toplamda 10 MW elektrik enerjisi üretimi kapasitesi oluşmuştur. Üretilen elektrik enerjisinin yanında sıcak su üretimi nedeniyle de ısıtma kaynaklı doğalgaz tüketimlerinde tasarruf sağlanmaktadır. Şişecam Düzcamlar Yenişehir Fabrikası'ndaki mevcut 5 MW kapasiteli atık ısıdan elektrik üretimi santrali faaliyetine devam etmektedir.

Mevcut tesislerin enerji üretme potansiyellerinin değerlendirilmesi kapsamında, Trakya Cam Mersin Fabrikası'nın çatı alanlarında güneş enerji santrali kurulması için son aşamaya gelinmiş olup, yasal mevzuatlar ve projenin geri ödeme süresini düşürebilecek çözümler üzerinde çalışılmaktadır.

Topluluk işletmelerinde yoğun olarak kullanılan robot sistemlerinde enerji verimliliği sağlanması ve standart oluşturulması amacıyla başlatılan Robot Sistemleri Toplu Alım Projesi'nde, düzcamlar ve otocamlar robot sistemleri öncelikli olarak ele alınmaktadır. Bu yöndeki çalışmalara 2016 yılında da devam edilecektir.

Enerji, faaliyet gösterdiğimiz sektörler gereği üretimin ana girdilerinden biri olmakla birlikte iklim değişikliğine yol açan sera gazı emisyonlarının kaynağını oluşturmaktadır. Bu nedenle, sera gazı

2015

yılında enerji tasarruf projeleri sayesinde toplam

7,7 milyon

kWh elektrik ve

3,3 milyon

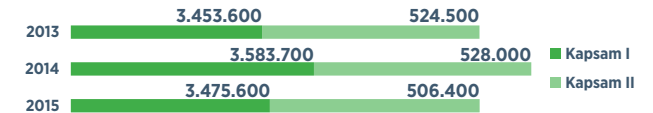
Sm³ doğalgaz tasarrufu sağlanmış,

10.000 tCO₂'in

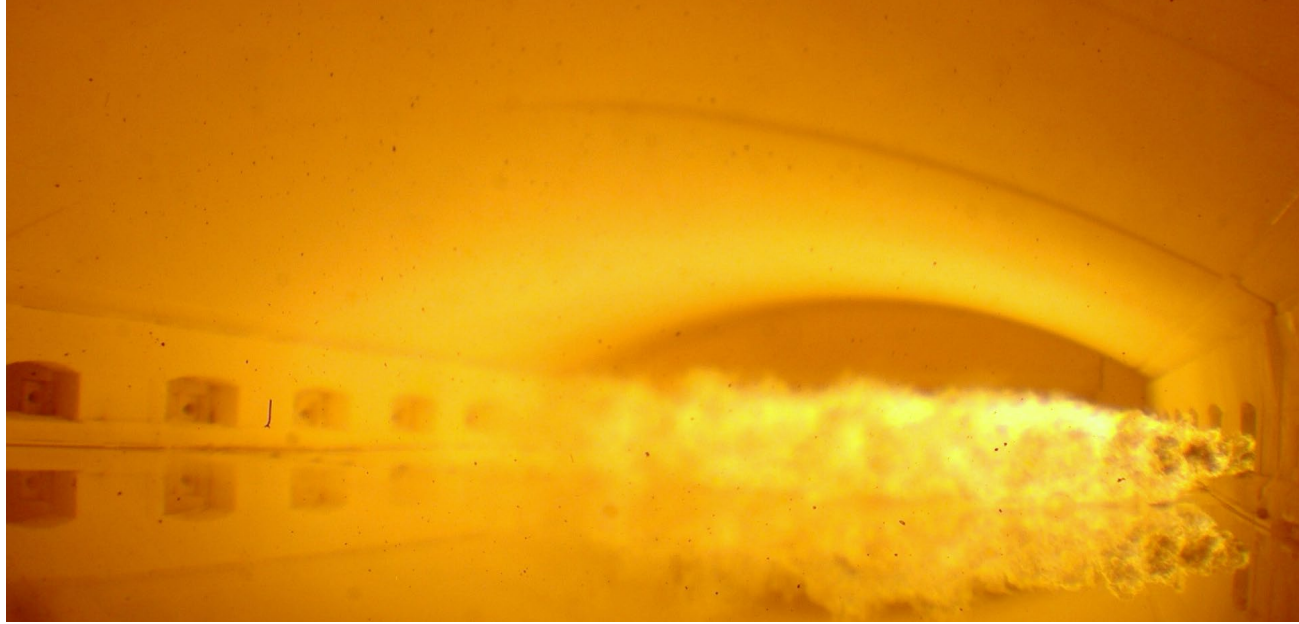
salımı önlenmiştir.

emisyonlarının azaltılması çalışmalarımız kapsamında, üretim süreçlerinde hammadde ve enerji kullanımını azaltarak enerji tüketiminde tasarruf sağlamaya odaklanan projeler hayata geçiriyoruz. Bunun yanında, ürünlerin kullanımından kaynaklanan çevresel etkileri de çalışmalarını yürütüyoruz. 2015 yılında, operasyonlarımızdan kaynaklanan Kapsam I ve Kapsam II emisyonlarının toplam miktarı 3.982.000 ton CO₂ düzeyindedir.

YILLARA GÖRE KAPSAM I-II EMİSYONLARI (TON CO₂e)

Kaynağına Göre Kapsam I ve II Emisyonları (ton CO₂e)

	KAPSAM I (HARMAN KAYNAKLI)	KAPSAM I (YAKIT KAYNAKLI)	KAPSAM I (TOPLAM)	KAPSAM II	TOPLAM
2013	815.900	2.637.700	3.453.600	524.500	3.978.100
2014	834.200	2.749.500	3.583.700	528.000	4.111.700
2015	897.100	2.578.400	3.475.600	506.400	3.982.000

Faaliyet Alanlarına Göre 2015 Yılı Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)

	KAPSAM I (HARMAN KAYNAKLI)	KAPSAM I (YAKIT KAYNAKLI)	KAPSAM I (TOPLAM)	KAPSAM II	KAPSAM I-II TOPLAM
DÜZCAM	283.400	515.700	799.100	147.900	947.000
CAM EV EŞYASI	47.000	270.900	317.900	107.500	425.400
CAM AMBALAJ	142.700	327.700	470.400	158.400	628.800
KİMYASALLAR	424.100	1.464.100	1.888.200	92.600	1.980.800
ŞİŞECAM TOPLULUĞU	897.100	2.578.400	3.475.600	506.400	3.982.000

İklim Değişikliği ile Mücadele

Faaliyet gösterdiğimiz sektörün enerji yoğun bir sektör olması nedeniyle iklim değişikliğinin getirdiği risk ve fırsatlara odaklanan politikalar Şişecam için büyük önem taşımaktadır. İklim değişikliği ve potansiyel etkileri, Şişecam Topluluğu faaliyetleri kapsamında değerlendirilmekte ve kurumsal stratejilere entegre edilmektedir.

Şişecam Topluluğunda iklim değişikliği ile mücadele konusunda üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmek hedefiyle çalışılmaktadır. Bu doğrultuda, üretim faaliyetlerimiz enerji verimliliği açısından gözden geçirilmekte, kaynak verimliliğine olumlu etkileri ile çevresel fayda sağlayan ürünlerimiz çeşitlendirilmektedir. İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında bugüne kadar Türkiye'deki ve yurtdışındaki tüm işletmelerimizde enerji verimliliğinin artırılmasına, enerji tüketiminin ve buna bağlı olarak ortaya çıkan sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik önemli kazanımlar sağlamış olup, bu kazanımların artırılmasına yönelik çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Ülkemizin üretim kaynaklı sera gazı emisyonlarının yönetilmesi ve azaltılmasına yönelik altyapı projelerinde, Bakanlıklarla işbirliği yapmaktayız. Şişecam Topluluğu, 2011 yılından beri CDP İklim Değişikliği ve 2012 yılından beri CDP Tedarik Zinciri programlarına her yıl yanıt vermektedir. Bu çerçevede Topluluğun iklim değişikliği stratejisi, risk yönetimi ve yönetim yaklaşımı, enerji, karbon emisyonları ve iklim değişikliği hedefleri ile faaliyetlerinden kaynaklı karbon emisyonlarının miktarı gibi konularda raporlama yapılmaktadır. Şişecam'ın Türkiye ve Bulgaristan operasyonlarındaki performansı Şişecam CDP yanıtlarında yer almaktadır. Saydamlık notu 100 üzerinden 91 olan Şişecam, iklim değişikliği ile ilgili konuların anlaşılması ve yönetilmesi konusundaki başarısını bir kez daha kanıtlamıştır.

KAYNAKLARIN VERİMLİ KULLANIMI

Doğal kaynakların verimli kullanılması önemi giderek artan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu konuda üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle verimlilik projeleri yürütmekte, üretim süreçleri sonucunda ortaya çıkan atıkların azaltılması için yönetim uygulamaları gerçekleştirmektediriz.

Su Yönetimi

Şişecam Topluluğu olarak suyun daha verimli kullanımının sağlanması ve yeraltı su kaynaklarının korunması su yönetimi yaklaşımımızın temelini oluşturmaktadır.

Üretim ve evsel amaçlı kullanım sonrasında ortaya çıkan atık sular doğal ortama ve arıtma tesislerine aktarılmaktadır. Arıtılan atık sular, ilgili çevre mevzuatında belirlenmiş limit değerlere uygun olarak deşarj edilmektedir. Raporlama döneminde bütün cam üretim gruplarında yaklaşık 4.700.000 m³ su kullanımı gerçekleştirilmiş olup, yaklaşık 2.000.000 m³ su deşarj edilmiş, 284.000 m³ ü geri kazanılmıştır. Faaliyetlerimiz neticesinde biyo-çeşitlilik açısından etkilenen su kaynağı bulunmamaktadır.

Raporlama döneminde

284.000 m³ su geri kazanılmıştır.

Atık Yönetimi

Atık yönetimi yaklaşımımız atığı kaynağında azaltma, geri dönüşümü ve yeniden kullanımı destekleyen kapsamlı uygulamaları kapsamaktadır. Ayrıca farkındalık çalışmaları gerçekleştirerek geri dönüşüm kültürünün yaygınlaştırılmasına yönelik aktif çalışmalarımız paydaşlarımız ile birlikte aktif bir şekilde sürdürülmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda toplam atık oluşumunun %99'unu tehlikesiz atıklar oluşturmaktadır. Cam üretimi iş kollarında ise tehlikesiz atıklar toplam atıkların %91'ini oluşturmuş olup, tehlikesiz atıkların %97'sinin lisanslı firmalar aracılığıyla geri kazanımı sağlanmıştır. Geri dönüştürülebilir tüm atıklar geri dönüşüm tesislerinde işleminden geçerek tekrar üretim hattına girmiştir. Diğer atıklar ise şeffaf ve sorumlu bir şekilde gerekli belge ve izinlere sahip tesislere gönderilmiştir.

2015 yılında Şişecam, bir önceki yıl piyasaya ürünlerin ambalajlandığı malzemelerin %48'ini piyasadan

2015 yılında toplam **12.000** tonu aşkın kağıt, karton, plastik ve ahşabın geri dönüşümü gerçekleştirilmiştir.

toplanması ve geri kazanımı sağlanmıştır. Toplam 12.000 tonu aşkın kağıt, karton, plastik ve ahşabın geri dönüşümü gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla, anlaşma yapılan yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen geri dönüşüm projelerinin yanı sıra öğrencilere yönelik eğitim, destek ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmüştür.

Cam Yeniden Cam Projesi

"Cam Yeniden Cam" Projesi, Türkiye'nin en kapsamlı sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk projelerinden biridir. Toplumsal bir davranış değişikliği yaratarak geri dönüşüm toplumuna geçişe destek olmayı amaçlamaktadır.

Proje kapsamında kaynağında ayrı toplama altyapısının güçlendirilmesi, toplumda farkındalık yaratılması, cam geri dönüşümü tesislerinin modernize edilmesi konuları yürütülmektedir.

Bu kapsamda 2015 yılında 4.760 adet şişe şeklindeki kumbara imal ettirilerek belediyelere bağışlanmış, 6 adet cam kırma makinesi çalışılan belediyelerin yerleşiminde bulunan ve cam tüketiminin yoğun olduğu işletmelerin kullanımına sunulmuştur. Bu uygulamaların yanı sıra süregelen eğitim faaliyetleri kapsamında toplam 40.850 öğrenciye cam geri dönüşümü konusunda eğitim verilmiştir.

ÇEVRECİ ÜRÜNLER

Kuruluşundan itibaren enerji tasarrufunu ve enerjinin verimli kullanılmasını ilke edinen Şişecam Düzcam, 1974 yılından itibaren tek cama göre %50 ısı yalıtımı sağlayan çift camlarını “Isıcam Sistemleri” markası ile pazara sunmuştur. “Isıcam S” bünyesindeki Şişecam Low-E Cam sayesinde standart çift cama göre ısı kayıplarını %50 azaltarak yakıt masraflarından tasarruf sağlamaktadır. “Isıcam K” ise “Isıcam S”nin ısı yalıtım özelliğine ek olarak, yazın güneş ısı girişi %40 azaltarak, klima kullanımından doğan elektrik masraflarından tasarruf sağlamaktadır. Türkiye’de mevcut konutların camlarının tamamının “Isıcam S” veya “Isıcam K”ya dönüşmesi durumunda yılda 2,5 milyar dolar enerji tasarrufu sağlanabilecektir. Tek cam veya standart çift cam kullanımı nedeniyle meydana gelen enerji kaybının engellenmesiyle her yıl 900 okul, 300 hastane, 550 yurt veya 75.000 konut yapılabilir.

Şişecam Düzcam, 2015 yılında mimari cam pazarına yönelik olarak, hem konut hem ticari binalarda ısı yalıtımı ve güneş kontrolü sağlayan “Şişecam Temperlenebilir Solar Low-E Cam Nötral 41/27” ve “Şişecam Temperlenebilir Solar Low-E Cam Nötral 71/43 isimli iki yeni yüksek performanslı temperlenebilir kaplamalı cam ürünü geliştirerek satışa sunmuş, Yenişehir Fabrikası’nda ise buzlu lamine cam üretimi gerçekleştirmiştir.

Rezidans, ofis, otel, alışveriş merkezi, havalimanı, ticari binalar, çatı ışıklıkları ve kış bahçelerinde tercih edilen Şişecam Temperlenebilir Solar Low-E Camlar projelerin ihtiyaçlarına göre kullanıcılara yıl boyunca konforlu yaşam alanları sunarken, temperlenebilir özelliği ile emniyet ihtiyacını karşılamaktadır. Isı kayıplarını standart çift cama göre %50 azaltarak kışın yakıt giderlerinden; güneş ısı girişi ise standart çift cama göre %40-65 oranlarında azaltarak yazın soğutma masraflarından tasarruf sağlamaktadır.

Şişecam Temperlenebilir Low-E Cam Nötral 71/53 gün ışığından maksimum faydalanırken standart çift cama göre ısı kayıplarını %50 azaltmaktadır.

Güneş panellerinde verimliliği artıran Anti Reflektif Kaplamalı Şişecam Güneş Enerjisi Camları 2015 yılında piyasaya sunulmuştur. Anti Reflektif Kaplamalı Şişecam Güneş Enerjisi Camları, modül üzerine düşen güneş ışığının yansımalarını en düşük seviyelere çekerek modül içerisine güneş ışığı girişini engellemeden, güneş panellerinin performanslarını artırmaktadır. Yüzde 2-3 oranında ilave ışık geçirgenliği sunarak gün ışığından maksimum fayda sağlayan yeni ürünle, güneş ışığı girişi yüzde 94-95 seviyelerine yükseltilmekte, güneş panelleri daha fazla elektrik üretebilmektedir.

En sağlıklı ve en çevreci ambalaj malzemesi olan cam ambalaj üreten Anadolu Cam San A.Ş., 2010 yılından bu yana istikrarlı bir şekilde hayata geçirdiği hafifletme proje ve çalışmaları ile ürünlerinin çevresel etkilerini daha da azaltmanın yollarını aramaktadır. Projelerinin sonucunda önemli ölçüde hammadde tasarrufu sağlayan Şirket, üretim süreçlerinde elde ettiği verimlilik ile enerji sarfiyatı ve emisyon değerlerinde de ciddi ilerleme kaydetmektedir.

Raporlama döneminde 10 adet üründe %11,5 oranında hafifletme gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar sonucunda bir önceki dönem gerçekleştirilen hafifletme çalışmalarına göre iki kattan fazla bir artışla 2.581 ton cam tasarrufu sağlanmış, 1.910 ton CO₂ emisyon önlenmiş, 117.308.876 cam şişe kazanılmıştır.

Krom kimyasallarında dünya lideri Şişecam Kimyasallar, lider olmanın sorumluluğu ile çevreyi ön plana çıkaran yeni bazik krom sülfat ürünü ecol-tan'ı deri sektörünün kullanımına sunmuştur.

ecol-tan, sahip olduğu özellikleri ve uygulamaya yönelik geliştirilen farklı tabaklama prosesi ile yüksek krom alımına sahip, çevre ile ilgili atık taleplerine bir çok deri çeşidinin tabaklanmasında cevap veren bir ürün ve sistemdir.

ecol-tan ile yüksek pH'da piklajsız ve bazifikasyonsuz tabaklama yapılarak kromlama verimini %98 seviyelerine çıkarabilen, atık sudaki kromoksit seviyesini ise 1gr/lt'nin altına düşürebilen çevreci bir üründür. Bunun yanında, ecol-tan tabaklama prosesinde tuz kullanılmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Dolayısıyla arıtılması büyük bir sorun olan tuz içerikli atık da oluşmamaktadır.

İleri Dönüşüm

ZestGlass markamız altında mevcut cam ürünlerini farklı bir bakış açısıyla yeniden değerlendiriyor ve ileri dönüşüm ile modern mutfaklar için kullanışlı ve göze hitap eden objeler üretiyoruz. Böylece, geri dönüştürülemeyen ürünleri yeniden kullanılabilir çevre dostu ürünler haline getiriyoruz. İleri dönüşüm ile kaynak ve zaman tasarrufunun yanı sıra ekonomik avantaj da sağlıyoruz. Zestglass'ta Paşabahçe'nin yelpazesindeki farklı ürünler yeni aksesuarlar eklenerek tamamen farklı bir ürüne dönüşüyor. Böylece aynı ürün farklı amaçlar için kullanılabilir. Örneğin, cam bir kase üzerine takılan süzgeç ile işlevini ikiye katlarken, süzgeçli çay bardağı ile bitki çaylarını hazırlayabiliyorsunuz. Sade bir su karafına takılan aksesuarlar karafı şık bir süt şişesine dönüştürüyor.

TOPLUMSAL
GELİŞİME KATKI

Şişecam Topluluğu, toplum için değer katma değer yaratma yaklaşımı doğrultusunda kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetlerini kültür, eğitim, çevre ve spor alanlarında sürdürmektedir.

KÜLTÜR

Kum, kireç ve soda usta ellerde yoğurularak toplumumuzun kültür mirasının bir parçası haline gelmektedir. Şişecam Topluluğu sadece içinde bulunduğu sanayi yarışının sorumluluğunu taşımakla kalmayıp cam alanında kültür mirasımızın bir mimarı olma sorumluluğuyla hareket etmektedir. Bu uğurda özellikle cam alanında kültür mirasımıza sahip çıkan çalışmalara imza atmaktadır.

Serçe Limanı Cam Batığı

Su altı arkeolojisi ile cam üretimi ve geri dönüşümü açısından kritik bulgular içeren, Serçe Limanı Cam Batığı'nın keşfediliş öyküsünün anlatıldığı "Cam Yeniden Cam" belgeseli 2014 yılında hayata geçirilmiştir. 35 yıl önce Marmaris Serçe Limanı'nda, su altı arkeolojisinin duayeni Prof. Dr. George Bass önderliğindeki Türk ve Amerikalı ekip tarafından çıkarılan Serçe Limanı Batığı'nda cam eşyaların yanı sıra iki ton cam külçe ve bir ton civarında kırık cam bulunmuştur. Dünyada Cam Batığı olarak bilinen gemi, gerek kargosu gerekse de gövdesinin önemli bir kısmının bozulmadan günümüze ulaşması nedeniyle, dünyanın en önemli batıklarından biri olarak kabul görmektedir. Batık gemi ve kargosu 1985 yılından beri Şişecam'ın himayesinde Bodrum Su altı Arkeoloji müzesinde sergilenmektedir. "Cam Yeniden Cam" belgeseli ile Cam Batığı'nın hikayesi ve camın sonsuz geri dönüşebilme özelliğinin daha geniş kitlelere ulaşması sağlanmıştır.

Eski Cam Eserler Koleksiyonu

Şişecam Topluluğu'nun kültürel mirası koruma ve gelecek kuşaklara aktarma misyonu kapsamında oluşturduğu prestij projesidir. Üretimdeki tecrübesini gelenekle birleştirerek cam kültürünü koruma çalışmalarına aktaran Şişecam, 520 eski cam eserden oluşan koleksiyonu halen Şişecam'ın merkez binasının özel bir salonda sergilenmektedir. Koleksiyon, İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne kayıtlıdır. Ayrıca Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi'nin Cam Salonu, 1985 yılında Şişecam sponsorluğunda ziyarete açılmıştır ve Şişecam'ın koruması altında bulunmaktadır.

Tarih-Kültür-Cam Koleksiyonlar

Anadolu'nun kültürel mirasının çeşitliliği ve derinliğini ortaya koyan temalar ve eserlerden oluşan Tarih-Kültür-Cam koleksiyonlarının ilki 1999 yılında sanatseverlere sunulmuştu. 'Osmanlı' ile başlayan Tarih-Kültür-Cam teması kapsamında, 'Mineli Camlar', 'Camda Mavi Beyaz', 'Camda Sanatlı Yazı', 'Mozaik', 'Anadolu Medeniyetleri', '7', 'Aşure', 'İstanbul', 'Kubad Abad: Kristalin Çiniler', 'Konuşan Paralar, Sikkeler' ve Zevk-i Selim koleksiyonları kültür severlerle buluşmuştur. Her biri sınırlı sayıda üretilen ve sanatsal değeri olan cam koleksiyonlarından bugüne kadar 500'e yakın farklı ürün geliştirilmiştir.

Şişecam Topluluğu, toplum için değer katma değer yaratma yaklaşımı doğrultusunda kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetlerini kültür, eğitim, çevre ve spor alanlarında sürdürmektedir.

ÇEVRE

Cam, hiçbir kalite kaybı olmadan yüzde 100'ü geri dönüşebilen ve bu döngüyü sonsuz kez tekrarlayabilen yegane ambalaj malzemesidir. Şişecam Topluluğu bu özelliğiyle en sürdürülebilir ambalaj malzemesi olan camın bu sonsuz döngüsünü devam ettirmek için doğa koruma ve geridönüşüm çalışmalarını devam ettirmektedir. Bu anlamda Kazanlı Doğa Koruma Projesi, ağaçlandırma çalışmaları ve Türkiye'nin en kapsamlı sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk projelerinden biri olan "Cam Yeniden Cam" projesine 2015 yılında da devam etmiştir. Özünde cam atıkların toplanmasını bir yaşam kültürü haline getirilmesinin yattığı "Cam Yeniden Cam" projesi kapsamında bugüne kadar 203 bin ilköğretim öğrencisine cam geri dönüşümü konusunda eğitim verilmiştir. Ayrıca, bugüne kadar 21 ildeki 134 ilçe belediyesi ile yapılan işbirlikleri kapsamında yaklaşık 13 bin cam kumbarası hibe edilmiş, böylece 570 bin tondan fazla camın, diğer bir ifadeyle 2 milyar adedi aşan cam şişenin çöpe atılması önlenmiştir. Enerji tüketiminde büyük tasarruf sağlayan cam kırığını hammadde olarak kullanma hedefinde büyük ilerleme sağlanarak, 2011 yılındaki %8'lik oran 2015'te %19'a yükseltilmiştir. 2016 sonunda bu oranın %23'e ulaşması hedeflenmektedir.

Şişecam Topluluğu en sürdürülebilir ambalaj malzemesi olan camın sonsuz döngüsünü devam ettirmek için doğa koruma ve geridönüşüm çalışmalarını devam ettirmektedir.

Kazanlı Deniz Kaplumbağalarının Popülasyonunun Koruma Projesi

Mersin ili yakınlarındaki Kazanlı sahili, nesli tehlike altında olan deniz kaplumbağalarının Türkiye'de bulunan az sayıdaki yumurtlama alanlarından biridir. Soda Sanayi A.Ş. tarafından 2007 yılından bu yana sürdürülen "Kazanlı Deniz Kaplumbağaları Projesi" kapsamında, nesli tehlikede olan "Caretta Caretta" ve "Chelonia Mydas" kaplumbağalarının yuva alanlarının korunması sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra yürütülen bilinçlendirme çalışmaları yoluyla bölge halkının konuyla ilgili bilgilendirilmesi ve nesli tehlike altında olan deniz kaplumbağalarının ekoturizm yoluyla bölgedeki sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yaşama yarar sağlaması amaçlanmaktadır.

Kazanlı Deniz Kaplumbağaları Projesi'ne en önemli katkı genç gönüllüler ve Mersin Üniversitesi Biyoloji bölümü öğrencileri tarafından sağlanmaktadır. Projenin hazırlanmasında görev alan genç gönüllülerin yanı sıra, toplantılar organize edilerek yeni gönüllülerin çalışmaya aktif katılımı teşvik edilmektedir. Projede 2015 yılında, deniz kaplumbağası toplam yuva sayısındaki istikrarlı artış devam etmiştir.

Soda Sanayii A.Ş. çalışanlarının katılımı ve Mersin Üniversitesi işbirliğiyle 9 Mayıs 2015 tarihinde düzenlenen Kazanlı Sahili Bahar Temizliği etkinliğinde, kaplumbağaların yaşam alanları 350 gönüllü tarafından temizlenmiştir.

Ağaçlandırma

Şişecam'a ait tüm tesislerin sınırları içerisinde ortalama 5 ila 10 dönümlük alan ağaçlandırmaya ayrılarak, faaliyet gösterilen bölgelerde Şişecam Hatıra Ormanları oluşturulmaktadır. Bu kapsamda Cami Madencilik A.Ş., ocak ve tesislerinin bulunduğu Yalıköy bölgesinde 2000 yılında başlattığı ağaçlandırma çalışmalarıyla bugün 368 dönüme ulaşan Şişecam Hatıra Ormanı'na sahiptir. Soda Sanayii A.Ş.'nin 2006 yılında Mersin bölgesinde başlattığı ağaç dikme etkinlikleri, orman alanlarının saptanması ve ağaçlandırılması amacıyla her yıl geleneksel olarak gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar sonucunda, çalışan ve emeklilerden oluşan ailelerce 2015 yılında yaklaşık 3.000 adet fidan dikilmiştir. Denizli Cam Sanayii ve Ticaret A.Ş., Cankurtaran bölgesinde yürütülen fidan dikme çalışmalarıyla bugün 3 dönümlük bir alanda, gelişmiş ağaçlarıyla mini bir orman oluşturmuştur. Ayrıca, yaklaşık %50'si yeşil alan olan fabrika alanında dikili 6.300 civarında ağaç ve fidan bulunmaktadır.

“Cam Yeniden Cam” Projesi

Şişecam Cam Ambalaj tarafından ÇEVKO Vakfı ve yerel yönetimlerle yapılan işbirliğiyle 2011 yılında hayata geçirilen “Cam Yeniden Cam” Projesi, Türkiye’nin en kapsamlı sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk projelerinden biridir. Toplumsal davranışları değiştirmeyi ve geri dönüşüm toplumuna geçişi desteklemeyi amaçlayan proje;

- Cam ambalaj geri dönüşümü konusunda farkındalık yaratılması ve toplumun bilinçlendirilmesi,
- Cam ambalaj atıklarının toplama alt yapısının geliştirilmesi,
- Cam ambalaj atıklarının toplanarak işlendiği tesislerin modernize edilmesi ve evsel atıklara karışan cam ambalaj atıklarının düzenli depolama öncesinde ayrıştırılması temel hedefleri doğrultusunda yürütülmektedir.

Proje kapsamında, 2011-2015 döneminde 203 bin ilköğretim öğrencisine geri dönüşüm konusunda eğitimler verilmiş, 12.900 kumbara hibe edilmiş, 578.400 ton cam ambalaj atığının geri dönüşümü sağlanmıştır. Böylece 208 bin otomobilin trafikten çekilmesine eşdeğer karbon emisyonu önlenmiş, geri dönüşüm sayesinde elde edilen enerji tasarrufu, 24 bin konutun ısınma ve sıcak su ihtiyacını karşılayacak seviyeye ulaşmıştır. Ayrıca 21 ilde toplam 134 ilçe belediyesiyle işbirliği yapılarak, toplumda bilinç oluşturulması, toplama altyapısının geliştirilmesi ve cam geri dönüşüm tesislerinin modernize edilmesi konularında destek sağlanmıştır. Çalışılan belediyelerin sınırları içerisinde yer alan ve cam tüketiminin yoğun olduğu restoran ve otellerde kullanılmak üzere cam kırma makineleri yaptırılmış olup, makineler talep edilen tüketim noktalarına verilmiştir. Yıl içerisinde, çeşitli illerdeki AVM, cadde ve meydanlarda hediyelerin dağıtıldığı etkinlikler gerçekleştirilerek geri dönüşüm bilincinin artırılması hedeflenmiştir.

2015 yılında proje faaliyetlerinin kapsamı genişletilerek Otel, Restoran ve Cafe’lerde cam geridönüşümünü hedefleyen HORECA çalışması yürütülmeye başlanmıştır. Karşıyaka, Ataşehir, Kadıköy, Bağcılar ve Pendik Belediyeleri ile yapılan işbirliği neticesinde, söz konusu belediyelerin tebligat yoluyla kendi sınırları içerisindeki işletme ve alışveriş merkezlerine camın ayrı olarak kaynağında toplanması zorunluluğu getirmesi sağlanmıştır. HORECA çalışmasına ek olarak büyük sitelere yönelik özel bir çalışma da başlatılmış ve camın evsel atıklardan ayrı toplanması için bir sistem oluşturulmuştur. Yoğun cam ambalaj atığı üretim potansiyeline sahip olan yerlerdeki işletmeleri geri dönüşüm konusunda teşvik etmek üzere Şişecam, yine belediye ve toplama firmasının işbirliği ile “Cam Dostu İşletme” uygulamasına başlamıştır. Bu uygulama ile cam ambalajların ayrı toplanmasını başarıyla yaptığı tespit edilen işletmelere, Şişecam tarafından “Cam Dostu İşletme” unvanı verilmektedir.

2011/2015 döneminde 203 bin ilköğretim öğrencisine geri dönüşüm konusunda eğitimler verilmiş, 12.900 kumbara hibe edilmiş, 578.400 ton cam ambalaj atığının geri dönüşümü sağlanmıştır.

EĞİTİM

Şişecam, çalışanlarına ve çalışanlarının öğrenim gören çocuklarına Eğitim Teşvik Bursu vermektedir. Bu kapsamda, 2015 yılında 3.709.297 TL burs verilmiştir. Şişecam Kuruluşları Trakya Bölgesi Cam Sanayii Lojmanları içerisinde yer alan 5 derslikli 60. Yıl İlkokulu'nda, 2014-2015 öğretim yılında 75 öğrencinin servis ve öğlen yemeği ihtiyaçları Trakya Fabrikası tarafından karşılanmıştır.

3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu çerçevesinde, Denizli Cam Fabrikası'nda 1990 yılından bu yana üç yıllık çıraklık eğitimi verilmektedir. 2015 yılı itibarıyla 123 öğrencinin eğitim gördüğü Fabrikada, usta- çırak geleneğine göre yetiştirilen 16-21 yaş arasındaki gençler kalfa ve ustalardan

teorik ve pratik bilgiler almaktadır. Mersin Valiliği tarafından yürütülen "Mesleki Eğitimi Geliştirme Projesi"ne destek veren Şişecam, daha fazla gencin meslek sahibi olmasına katkıda bulunmak amacıyla Mersin Tarsus Organize Sanayi Bölgesi'nde (MTOSB) 24 dersliği ve 1 atölyesi bulunan Endüstri Meslek Lisesi binasını yaptırmış ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlamıştır.

2. Çevre ve Enerji Çalıştayı

Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik Başkanlığı tarafından düzenlenen 2. Çevre ve Enerji Çalıştayı, 23 Ekim'de gerçekleştirilmiştir. Şişecam Topluluğu'nun yurtiçi ve yurtdışı fabrikalarından yaklaşık 80 kişilik bir katılımı gerçekleştirilen çalıştayda enerji verimliliği

ve çevre yönetimi konusunda yürütülen projeler, kurumsal çevre yönetim sistemi, üretim verimliliği ve enerji verimliliği alanında yapılan çalışmalar değerlendirilmiştir. Enerji ve çevre konularında 2015 yılında yapılan çalışmalar, yürütülen projeler ile ilgili sunumları katılımcılar ile paylaşılmıştır. Çalıştayın devamında bir önceki yıl düzenlenen çalıştay sonucu olarak belirlenen ve önceliklendirilen konular ile ilgili yapılan ve planlanan çalışmalar ile ilgili bilgiler verilmiştir. Çalıştay kapsamında belirlenen görüş ve öneriler çalıştay sonrasında derlenerek, çevresel performans, enerji verimliliği ve sosyal bileşenlerin oluşturduğu sürdürülebilirlik kapsamında önceliklendirilmiştir.

Cam Sempozyumu

Daima katma değerli, kaliteli ve inovatif ürünler yaratarak ve teknoloji geliştirerek büyüyen Şişecam Topluluğu 2015 yılında 30. Cam Sempozyumu'nu düzenlemiştir. "Sürdürülebilir Gelecekte Cam" temasının işlendiği sempozyuma cam sektörünün uluslararası ölçekte öne çıkan 12 önemli temsilcisinin konuşmacı olarak katılmıştır. 56 bildirinin yayınlandığı sempozyum, yurt içi ve yurt dışındaki 27 üniversiteden 70 akademisyenle birlikte yaklaşık 300 kişiyi ağırlamıştır.

20 Kasım 2015 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi, Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen sempozyumda Şişecam Topluluğu Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Genel Müdürü Prof. Dr. Ahmet Kirman, 13 ülkeye yayılan üretim faaliyetleri ve 22 bine yakın çalışanıyla Şişecam Topluluğu'nun artık küresel bir güç haline geldiğini belirterek, Topluluğun dünya sıralamasında ilk üçe girme hedefiyle büyümeye devam ettiğini de vurgulamıştır.

SPOR

Şişecam Topluluğu'nda sporu desteklemeye yönelik üretim tesislerimizin ve çalışanlarımızın doğa ile birebir ilişkisi sonucunda ortaya çıkmıştır. Çayırova Cam San. A.Ş'nin deniz kenarında olması, yüzmenin ve balık tutmanın yaşanan deniz kirliliği dolayısıyla sakıncalı olmaya başladığı 1982 yılında, denizin diğer imkanlarından faydalanmak ve sosyal faaliyet çalışması gerçekleştirmek amacıyla, Şişecam Çayırova Sosyal Tesislerinde, çalışanlarımıza yelken sporu yapma imkanı sağlanmıştır. Bünyesine kano ve kürek branşlarının katılmasıyla 3 şube ile faaliyetlerine devam etmektedir.

Şişecam Çayırova Spor Kulübü

Şişecam tarafından Çayırova Yelken İhtisas Spor Kulübü Derneği adı altında kurulan Çayırova Spor Kulübü, gençleri spora yönlendirmek, beden ve ahlaki kabiliyetlerinin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla 1982 yılında Çayırova Sosyal Tesisleri'nde faaliyetlerine başlamıştır. Kulüp, 1984 yılında T.C. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü çatısı altında federe kulüp statüsünü elde etmiştir. Bugün yaklaşık 100 kişilik sporcu ve yönetici kadrosuyla, yelken, kürek ve kano sporları dalında genç sporculara ve sporcu adaylarına hizmet veren Kulüp, birçok dalda başarı kazanan milli sporcular yetiştirmektedir. Kulübün Kürek Şubesi 2015 yılında Milli Takıma 5 sporcu ve 1 antrenör vermiştir.

Yelken

Yelken Şubesi de 2015'te başarılı sonuçlar elde etmiştir. 2015 sezonunda Türkiye Yelken Federasyonu programında yer alan 11 bölgesel ve 11 ulusal olmak üzere toplam 22 yarışa katılan kulüp sporcuları, bölgesel yarışların çoğunda madalya kazanmış ve Türkiye Pirat Ligi'nde elde ettikleri sonuçlarla 2016 yılında Macaristan'da yapılacak olan Gençler Avrupa Şampiyonası'na katılmaya hak kazanmışlardır.

Kürek

2015 yılında katıldıkları uluslararası yarışmalarda başarılı sonuçlar elde eden kulüp sporcuları, Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde düzenlenen Dünya Gençler Kürek Şampiyonası'nda Türkiye tarihinde bir ilki gerçekleştirerek bronz madalyayı ülkemize getirmişlerdir. Kürek takımı aynı zamanda Romanya'da düzenlenen Gençler Balkan Şampiyonası'nda 4 altın, 1 gümüş ve 3 bronz madalyanın sahibi olmuş, Türkiye Şampiyonası'nda ise 3 altın, 3 gümüş ve 2 bronz madalya kazanmıştır.

Kano

Şişecam Çayırova Spor Kulübü Kano Şubesi de, 2015 yılında katıldığı ulusal ve uluslararası yarışmalarda elde ettiği derecelerle başarılı bir sezonu geride bırakmıştır. Uluslararası Uzun Mesafe Açık Durgunsu Kano Yarışları'nda takım olarak genç erkek ve bayanlarda ikincilik kupasını almış, Ağustos ayındaki Durgunsu Kano Türkiye Şampiyonası'nda 200, 500 ve 1000 metrelerde 3 birincilik, 8 ikincilik, 4 üçüncülük alarak genel klasmanda gençler ve bayanlarda üçüncü olmuştur. Ekim ayındaki Deniz Kanosu Türkiye Şampiyonası'nda ise tüm kategorilerde birincilik madalyası alan kulüp sporcuları, genel sıralamada tüm kulüpleri geride bırakarak birincilik kupasını kazanmıştır.

PERFORMANS TABLOSU

Özet Konsolide Finansal Durum Tablosu (Milyon TL)	2014	2015
Dönen Varlıklar	5.657	6.570
Duran Varlıklar	6.693	9.093
Toplam Varlıklar	12.350	15.663
Kısa Vadeli Yükümlülükler	1.902	2.311
Uzun Vadeli Yükümlülükler	3.209	3.849
Özkaynaklar	7.239	9.503
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	5.692	7.467
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	1.547	2.036
Toplam Kaynaklar	12.350	15.663
Özet Konsolide Kar veya Zarar Tablosu (Milyon TL)	2014	2015
Hasılat	6.876	7.415
Satışların Maliyeti	-5.003	-5.236
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar	1.873	2.179
Faaliyet Giderleri	-1.220	-1.299
Esas Faaliyet Karı	653	880
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	24	146
Finansman Gideri Öncesi Faaliyet Karı	677	1.026
Finansman Giderleri (Net)	-182	-127
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Karı	495	899
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri	-75	-94
Dönem Vergi Gideri	-171	-180
Ertelenmiş Vergi Geliri	96	86
Dönem Karı	420	805
Dönem Karının Dağılımı		
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	7	82
Ana Ortaklık Payları	413	723
Faiz ve Vergi Öncesi Kar (FVÖK)*	677	1.026
Amortismanlar	688	738
Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kar (FAVÖK)*	1.365	1.764
İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit	768	823
Net Finansal Borçlar	1.068	1.470
Toplam Kaynaklar	12.350	15.663

Rapordaki ekonomik göstergeler, Şişecam'ın Türkiye ve yurtdışındaki faaliyetlerine ilişkin olup, çevresel ve sosyal etkilerine ilişkin diğer bütün göstergeler Türkiye içindeki faaliyetlerini kapsamaktadır.

Finansal Oranlar (Milyon TL)	2014	2015
Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Yükümlülükler	3,0	2,8
Özkaynaklar / Toplam Kaynaklar	58,6	60,7
Toplam Yükümlülükler / Özkaynaklar	70,6	64,8
Net Finansal Borç/ Toplam Kaynaklar	8,6	9,4
Net Finansal Borç/ Özkaynaklar	14,8	15,5
Brüt Kar / Satış Gelirleri	27,2	29,4
FAVÖK / Satış Gelirleri	19,9	23,8
FVÖK* / Satış Gelirleri	9,8	13,8
Net Finansal Borçlar / FAVÖK*	0,8	0,8

(*) FVÖK ve FAVÖK hesaplanmasında finansman geliri gideri öncesi faaliyet karı dikkate alınmıştır.

Çevresel Performans Tabloları	2014	2015
Enerji Tüketim Miktarı (GJ)		
Doğalgaz	48.940.700	46.429.895
LPG	39.700	44.700
Elektrik	4.010.600	3.863.600
Motorin	19.400	69.200
Antrasit	3.267.300	3.203.100
Toplam	56.277.700	53.610.400
Emisyon Miktarı (ton CO ₂ e)		
Toplam Kapsam I Emisyon Miktarı	3.583.700	3.475.600
Hammadde Kaynaklı Emisyonlar	834.200	897.100
Fosil Yakıt Kaynaklı Emisyonlar	2.749.500	2.578.400
Toplam Kapsam II Emisyon Miktarı	528.000	506.400
Elektrik Kullanımından Kaynaklanan Emisyonlar	528.000	506.000
Toplam	4.111.700	3.982.000
Toplam Su Çekimi (m ³)		
	26.777.200	29.113.300
Geri Kazanılan yada Tekrar Kullanılan Su Miktarı (m ³)		
	319.800	284.000
Toplam Atık Su Deşarjı (m ³)		
Doğal Alıcı Ortam + Atık Su Kanalı	9.870.900	9.383.900
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlike Atık Miktarı (ton)		
Geri Kazanım	1.000	1.500
Bertaraf	2.600	3.200
Toplam	3.600	4.700
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)		
Geri Kazanım	6.000	24.000
Bertaraf	805.000	1.039.000
Toplam	811.000	1.063.000
Toplam Çevre Yatırım Harcaması (TL)		
	25.048.000	10.509.000
Toplam Çevre Yönetim Harcaması (TL)		
	25.308.100	33.707.600

Sosyal Performans Tabloları	2014	2015
Toplam İşgücü (Sayı)	12.684	12.759
Doğrudan İstihdam	12.684	12.759
Kadın	1.373	1.452
Erkek	11.311	11.307
Sözleşme Türüne Göre Toplam İşgücü (Sayı)	12.684	12.759
Belirsiz Süreli İş Akdı	12.661	12.722
Kadın	1.365	1.435
Erkek	11.296	11.287
Geçici İş Akdı	23	37
Kadın	8	17
Erkek	15	20
Kategori Bazında Toplam İşgücü (Sayı)	12.684	12.759
Mavi Yakalı	7.822	7.613
Kadın	23	23
Erkek	7.799	7.590
Beyaz Yakalı	4.862	5.146
Kadın	1.350	1.430
Erkek	3.512	3.716
İstihdam Türüne Göre Toplam İşgücü (Sayı)	12.684	12.759
Tam Zamanlı	12.683	12.754
Kadın	1.373	1.452
Erkek	11.310	11.302
Yarı Zamanlı	1	5
Kadın	0	0
Erkek	1	5
Eğitim Düzeyine Göre Toplam İşgücü (Sayı)	12.684	12.759
Beyaz Yakalı	4.862	5.146
Lise ve altı	1.582	1.677
Ön lisans	644	731
Lisans ve Üstü	2.636	2.738
Mavi Yakalı	7.822	7.613
Lise ve altı	6.349	6.129
Ön lisans	1.392	1.396
Lisans ve Üstü	81	88

Sosyal Performans Tabloları	2014	2015
Yaş Grubuna Göre Toplam İşgücü (Sayı)	12.684	12.759
30 Altı	2.798	2.764
30 - 50	9.570	9.616
50+	316	379
Üst Yönetim Yapısı (Sayı)		
Cinsiyet Bazında	77	83
Kadın	23	25
Erkek	54	58
Yaş Grubuna Göre	77	83
30 Altı	0	0
30 - 50	39	45
50+	38	38
Uyruk	77	83
TC Vatandaşı	77	83
Expat	0	0
Orta Düzey Yönetim Yapısı (Sayı)		
Cinsiyet Bazında	269	287
Kadın	65	71
Erkek	204	216
Yaş Grubuna Göre	267	328
30 Altı	2	43
30 - 50	190	219
50+	75	66
İşe Yeni Alınan Çalışanlar (Sayı)		
Cinsiyet Bazında	1.487	1.325
Kadın	306	309
Erkek	1.181	1.016
Yaş Grubuna Göre	1.487	1.325
30 Altı	1.010	870
30 - 50	426	422
50+	51	33
İşten Ayrılan Çalışanlar (Sayı)		
Cinsiyet Bazında	1.241	1.362
Kadın	240	240
Erkek	1.001	1.122

Sosyal Performans Tabloları	2014	2015
Yaş Grubuna Göre	1.241	1.363
30 Altı	445	483
30 - 50	626	781
50+	170	99
Doğum İznine Ayrılan Çalışan Sayısı		
Kadın	56	55
Doğum İzninden Dönen Çalışan Sayısı		
Kadın	42	49
Doğum İzninden Döndükten Sonra son 12 Aydır İşten Ayrılmayan Çalışan Sayısı		
Kadın	34	40
Devamsızlık Oranı (%)		
Beyaz Yaka	4,6	4,8
Çalışan Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)		
Mavi Yakalı	8.024	13.306
Beyaz Yakalı	8.103	8.426
Kadın	2.501	1.829
Erkek	13.860	19.903
Çalışan Eğitimleri - Toplam Saat (kişi*saat)		
Mavi Yakalı	48.821	117.604
Beyaz Yakalı	98.222	104.253
Kadın	25.678	18.623
Erkek	121.365	203.234
Yaralanma Oranı	18	21
Mesleki Hastalık	0	0
Kayıp Gün Oranı	272	369
Devamsızlık Oranı	0	0
İSG Eğitimleri - Çalışan Katılımcı Sayısı	13.577	12.798
Çalışanlar İSG Eğitim Saati (kişi*saat)	120.028	172.377

GRI G4 İÇERİK İNDEKSİ

GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR	HARİC TUTULANLAR
GENEL STANDART BİLDİRİMLERİ		
G4-1	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı (ss.4-5); Genel Müdür'ün Mesajı (ss.6-7)	-
G4-2	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı (ss.4-5); Genel Müdür'ün Mesajı (ss.6-7)	-
G4-3	Rapor Hakkında (s.2)	-
G4-4	Şişecam Hakkında (s.8)	-
G4-5	Kurumsal İnternet Sitesi: http://www.sisecam.com.tr/tr/iletisim/bize-ulasin	-
G4-6	Şişecam Hakkında (p.8)	-
G4-7	Kurumsal İnternet Sitesi: http://www.sisecam.com/tr/yatirimci-iliskileri/kurumsal-kimlik-ve-yonetim/ortaklik-yapisi	-
G4-8	Şişecam Hakkında (p.8); Şişecam 2015 Faaliyet Raporu (s.10)	-
G4-9	Yaratılan Ekonomik Değer (s.12); Çalışma Hayatı (s.36); Performans Tablosu (s.65)	-
G4-10	Çalışma Hayatı (s.38); Performans Tablosu (s.65)	-
G4-11	Sendikalar Hakları (s.41)	-
G4-12	Tedarik Zinciri Yönetimi (s.27)	-
G4-13	Kurumsal İnternet Sitesi: http://www.sisecam.com/tr/yatirimci-iliskileri/sunumlar-ve-raporlar/ozel-durum-aciklamalari	-
G4-14	Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.17); İş Etiği (s.18); İş Sağlığı ve Güvenliği (ss.43-44); İklim Değişikliği ile Mücadele (s.53)	-
G4-15	Kurumsal Üyeliklerimiz (s.14)	-
G4-16	Kurumsal Üyeliklerimiz (s.14)	-
G4-17	Rapor Hakkında (s.2)	-
G4-18	Rapor Hakkında (s.2); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.19)	-
G4-19	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.20)	-
G4-20	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.20)	-
G4-21	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.21)	-
G4-22	Bir önceki raporda yayınlanan beyanlarda bir değişiklik yer almamaktadır. GRI G4 İçerik İndeksi (s.67)	-
G4-23	Rapor Hakkında (s.2); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.21)	-
G4-24	Paydaş Katılımı (ss.23-24)	-
G4-25	Faaliyetlerimizden etkilenen ya da faaliyetlerimiz üzerinde etkisi bulunan tüm kişi ve kurumları paydaşlarımız olarak tanımlarız.	-
G4-26	Paydaş Katılımı (ss.23-24)	-
G4-27	Paydaş Katılımı (ss.23-24)	-
G4-28	Rapor Hakkında (s.2)	-
G4-29	Rapor Hakkında (s.2)	-
G4-30	Rapor Hakkında (s.2)	-

GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR	HARİC TUTULANLAR
G4-31	Rapor Hakkında (s.2)	-
G4-32	Rapor Hakkında (s.2); GRI G4 İçerik İndeksi (s.67)	-
G4-33	Rapor Dış Denetim almamıştır. GRI G4 İçerik İndeksi (s.67)	-
G4-34	Kurumsal Yönetim (s.16)	-
G4-56	İş Etiği (s.18)	-
ÖZEL STANDART BİLDİRİMLERİ		
Öncelikli Unsur: Ekonomik Performans		
G4-DMA	Yaratılan Ekonomik Değer (s.12); Tedarik Zinciri Yönetimi (s.27)	-
G4-EC1	Yaratılan Ekonomik Değer (s.12); Performans Tablosu (s.64)	-
G4-EC2	İklim Değişikliği ile Mücadele (s.53)	-
G4-EC3	Çalışan Hakları (ss.40-41)	-
Öncelikli Unsur: Pazar Görünümü		
G4-DMA	Öncelikli bulunmamıştır.	-
G4-EC6	Performans Tablosu (s.66)	-
Öncelikli Unsur: Dolaylı Ekonomik Etkiler		
G4-DMA	Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Faaliyetleri (s.33); Çalışan Gelişimi (ss.38-39); Toplumsal Gelişime Katkı (ss.58-63)	-
G4-EC7	Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Faaliyetleri (s.33); Toplumsal Gelişime Katkı (ss.58-63)	-
G4-EC8	Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Faaliyetleri (s.33); Çalışan Gelişimi (ss.38-39); Toplumsal Gelişime Katkı (ss.58-63)	-
Öncelikli Unsur: Enerji		
G4-DMA	Enerji ve Emisyon Yönetimi (ss.50-51)	-
G4-EN3	Enerji ve Emisyon Yönetimi (s.52); Performans Tablosu (s.65)	-
G4-EN6	Enerji ve Emisyon Yönetimi (s.50)	-
G4-EN7	Çevreci Ürünler (ss.55-56)	-
Öncelikli Unsur: Su		
G4-DMA	Su Yönetimi (s.54)	-
G4-EN8	Su Yönetimi (s.54); Performans Tablosu (s.65)	-
G4-EN9	Şişecam A.Ş. faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen su tüketimi dolayısıyla su kaynaklarının devamlılığı üzerinde bir baskıya rastlanmamaktadır.	-
G4-EN10	Su Yönetimi (s.54); Performans Tablosu (s.65)	-
Öncelikli Unsur: Biyoçeşitlilik		
G4-DMA	GRI G4 İçerik İndeksi (s.67)	-
G4-EN11	Şişecam üretim ve diğer faaliyet tesisleri biyolojik çeşitlilik ya da benzer çevresel nitelikleri bakımından koruma altına alınmış alanlarda yer almamaktadır.	-

GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR	HARİC TUTULANLAR
G4-EN12	Şişecam faaliyetleri nedeniyle tesis civarı alanlarda oluşan beligin bir çevresel olumsuzluk gözlemlenmemektedir. Tüm faaliyetler ilgili otoritelerce verilen izinlerde belirtilen sınır değerler çerçevesinde yürütülmektedir.	-
Öncelikli Unsur: Emisyonlar		
G4-DMA	Enerji ve Emisyon Yönetimi (ss.50-51)	-
G4-EN15	Enerji ve Emisyon Yönetimi (s.53); Performans Tablosu (s.65)	-
G4-EN16	Enerji ve Emisyon Yönetimi (s.53); Performans Tablosu (s.65)	-
G4-EN19	Enerji ve Emisyon Yönetimi (s.53)	-
Öncelikli Unsur: Atık Sular ve Atıklar		
G4-DMA	Su Yönetimi (s.54)	-
G4-EN26	Su Yönetimi (s.54)	-
Öncelikli Unsur: Ürün ve Hizmetler		
G4-DMA	Atık Yönetimi (s.54); Çevreci Ürünler (ss.55-56)	-
G4-EN27	Çevreci Ürünler (ss.55-56)	-
G4-EN28	Atık Yönetimi (s.54)	-
Öncelikli Unsur: Uyum		
G4-DMA	Çevre (ss.48-56)	-
G4-EN29	Raporlama döneminde, çevre yasalarına ve düzenlemelerine uyumsuzluk nedeniyle uygulanan önemli bir ceza veya yaptırım bulunmamaktadır.	-
Öncelikli Unsur: Genel		
G4-DMA	Çevre (ss.48-56)	-
G4-EN31	Çevre (s.48)	-
Öncelikli Unsur: İstihdam		
G4-DMA	Çalışma Hayatı (ss.36-45)	-
G4-LA1	Performans Tablosu (s.65)	-
G4-LA2	Çalışan Hakları (ss.40-41)	-
G4-LA3	İş Hayatında Eşitlik ve Adil Çalışma Koşulları (s.37)	-
Öncelikli Unsur: İş Sağlığı ve Güvenliği		
G4-DMA	İş Sağlığı ve Güvenliği (ss.43-44)	-
G4-LA5	İş Sağlığı ve Güvenliği (ss.43-44)	-
G4-LA6	Performans Tablosu (s.68)	-
G4-LA8	İş Sağlığı ve Güvenliği (ss.43-44)	-
Öncelikli Unsur: Eğitim		
G4-DMA	Çalışan Gelişimi (ss.38-39)	-
G4-LA9	Çalışan Gelişimi (ss.38-39); Performans Tablosu (s.66)	-

GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR	HARİC TUTULANLAR
G4-LA10	Çalışan Gelişimi (ss.38-39)	-
Öncelikli Unsur: Çeşitlilik ve Eşit Olanaklar		
G4-DMA	İş Hayatında Eşitlik ve Adil Çalışma Koşulları (s.37)	-
G4-LA12	İş Hayatında Eşitlik ve Adil Çalışma Koşulları (s.37); Performans Tablosu (s.66)	-
Öncelikli Unsur: Kadın ve Erkekler için Eşit Ücret		
G4-DMA	İş Hayatında Eşitlik ve Adil Çalışma Koşulları (s.37)	-
G4-LA13	İş Hayatında Eşitlik ve Adil Çalışma Koşulları (s.37)	-
Öncelikli Unsur: Ayrımcılıkla Mücadele		
G4-DMA	İş Hayatında Eşitlik ve Adil Çalışma Koşulları (s.37)	-
G4-HR3	Raporlama döneminde ayrımcılık vakasına rastlanmamıştır.	-
Öncelikli Unsur: Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Özgürlüğü		
G4-DMA	Sendikal Haklar (s.41)	-
G4-HR4	Şişecam operasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme hakkı güvence altında bulunmaktadır. İş ortaklarından da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	-
Öncelikli Unsur: Çocuk İşçilik		
G4-DMA	GRI G4 İçerik İndeksi (s.68)	-
G4-HR5	Şişecam, faaliyetleri kapsamında çocuk istihdamı uygulamasına izin vermemektedir. İş ortaklarından da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	-
Öncelikli Unsur: Zorla ve Zorunlu Çalıştırma		
G4-DMA	GRI G4 İçerik İndeksi (s.68)	-
G4-HR6	Şişecam faaliyetleri kapsamında zorla ve zorunlu çalıştırma uygulamasına izin vermemektedir. İş ortaklarından da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	-
Öncelikli Unsur: Yolsuzlukla Mücadele		
G4-DMA	Yolsuzlukla Mücadele (s.68)	-
G4-SO3	Tüm Şişecam operasyonları yolsuzluk risklerine ilişkin olarak değerlendirilmektedir.	-
G4-SO5	Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-
Öncelikli Unsur: Rekabete Aykırı Davranış		
G4-DMA	Öncelikli bulunmamıştır.	-
G4-SO7	Raporlama döneminde Şişecam aleyhine rekabete aykırı davranışlara, tröstleşme ve tekelcilik faaliyetlerine ilişkin olarak açılmış bir dava bulunmamaktadır.	-
Öncelikli Unsur: Uyum		
G4-DMA	Kurumsal Yönetim (s.16); Paydaş Katılımı (ss.22-24)	-
G4-SO8	Raporlama döneminde, yasalara ve düzenlemelere uyumsuzluk nedeniyle uygulanan önemli bir ceza veya yaptırım bulunmamaktadır.	-

GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR	HARIÇ TUTULANLAR
Öncelikli Unsur: Tüketici Sağlığı ve Emniyeti		
G4-DMA	Ürün Güvenliği ve Ürün Sorumluluğu (ss.29-30)	-
G4-PR1	Ürün Güvenliği ve Ürün Sorumluluğu (s.29)	-
G4-PR2	Raporlama döneminde ilgili yasal düzenlemelere uyumsuzlukla ilgili bir vaka yaşanmamıştır.	-
Öncelikli Unsur: Ürün ve Hizmet Etiketlendirmesi		
G4-DMA	Ürün Güvenliği ve Ürün Sorumluluğu (ss.29-30)	-
G4-PR3	Ürün Güvenliği ve Ürün Sorumluluğu (s.29)	-
G4-PR4	Raporlama döneminde tüketici bilgilendirme ve ürün etiketlendirme konularıyla ilgili yasal düzenlemelere uyumsuzlukla ilgili bir vaka yaşanmamıştır	-
Öncelikli Unsur: Pazarlama İletişimi		
G4-DMA	Ürün Bilgilendirmeleri (s.31)	-
G4-PR7	Raporlama döneminde pazarlama iletişimi konularıyla ilgili yasal düzenlemelere uyumsuzlukla ilgili bir vaka yaşanmamıştır	-
Öncelikli Unsur: Müşteri Gizliliği		
G4-DMA	Öncelikli bulunmamıştır.	-
G4-PR8	Raporlama döneminde müşteri bilgi gizliliğinin ihlaline yönelik herhangi bir şikayet vakası olmamıştır.	-
Öncelikli Unsur: Uyum		
G4-DMA	Öncelikli bulunmamıştır.	-
G4-PR9	Ürün Güvenliği ve Ürün Sorumluluğu (s.29)	-

TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.

ŞİŞECAM GENEL MERKEZİ
İçmeler Mahallesi, D-100 Karayolu Caddesi, No:44A
34947 Tuzla/İSTANBUL

Raporlama Danışmanı

KIYMET-İ
harbiye

kiymetiharbiye.com

Grafik Tasarım

DENK

DENK / denkdesign.net

Uyarı

TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş. 2015 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU'nda yayımlanan tüm bilgi TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş. tarafından sağlanmış olup Rapor'un hazırlandığı dönem itibariyle doğru olduğuna inanılmakta ve iyi niyetle açıklanmaktadır. Ancak TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş. bu bilgilere ilişkin herhangi bir garanti ve taahhütte bulunmamaktadır.